

Sandra Petrž - Sandročka

ZLOSTAVLJANA

Životna ispovijest žene koja je prekinula
krug ponižavanja i nasilja u braku

Sandra Petrž - Sandročka

Zlostavljana

www.digitalne-knjige.com

2024.godine

ZLOSTAVLJANA

Autorica: Sandra Petrž

Recenzija:

Suzana Večerić

Uredio:

Nenad Grbac

© Copyright Sandra Petrž. Sva prava pridržana.

Ni jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kom obliku ili na bilo koji način uklopiti u drugi rad, prenijeti u bilo koju formu: bez pismenog odobrenja autora, uvažavajući sva autorska prava.

*Najveća snaga kojom čovječanstvo
raspoložuje je nenasilje.*

Mahatma Gandi

Pripremila: Sandra Petrž

Uredio i obradio: Nenad Grbac

Fotograf: Ognjen Karabegović

1. POČETAK

Ja sam samo sve ovo vrijeme htjela biti istinski sretna. Možda ću to biti sad kad na papir stavim sav svoj život, osjećaje, razmišljanja... Možda uz podršku sina i supruge osjetim olakšanje, pronađem formulu za istinsku sreću. Nije lako.

Od rođenja sam bila malo drukčija curica od ostale djece u porodici.

Bila sam ljubimica pokojnog djeda koji je izmišljao najljepše priče.

Vrlo rano sam progovorila, vrlo rano sam skinula pelene, vrlo rano sam znala sva slova. Voljela sam pjevati, plesati, glumiti i crtati. Ponašala sam se kao mala damica. Moji su mi davno rekli: „Ta bu se naša Sandrica udala jednog dana za grofa.“

Što je pošlo po zlu?

Samoj sebi ja to tumačim tako da sam u prošlom životu bila očito jako zločesta pa u ovome životu moram malo i patiti. Ne znam kako bih si to objasnila, ali je li uopće važno?

2. OBIČNE OSOBE

Imala sam tu nesreću da od djetinjstva iskusim „čari“ zlostavljanja pa iz osobnog iskustva mogu pričati o tome.

Mogu razumjeti, ali ipak mi bude žao što u javnosti u većini slučajeva pozivaju poznate osobe da govore o zlostavljanju, a da nikad nisu bile u takvoj situaciji. Čast iznimkama.

Zašto ne zovu osobe koje su živjele u paklu i od kojih se iz prve ruke može sve saznati? Svaka čast našim poznatim divama, lijepo izgledaju, ali ako nisu prošle pakao kako znaju kako je tamo? Većina njih imala je prekrasno djetinjstvo, sada žive divan život, a zvali su ih i plaćali da pričaju o zlostavljanju. Mnogo toga može se pročitati u stručnoj literaturi, može se i studirati, ali zar stvarno mislite da znate više od mene kako je vruće i kako prži u paklu zlostavljanja? Da li stvarno znate kako boli kad dobivate svakodnevno udarce, možete li osjetiti tu bol, možete li znati kako boli ranjeno i poniženo srce ako to niste doživjeli?

Da, opet ta jebena lova, reklama.

A možda smo baš ja i meni slične trebale novac da prehranimo sebe i svoju djecu. Možda ste baš meni trebali ponuditi naslovnicu i 15 minuta TV programa da ispričam što mi je i kako mi je bilo. Taj bi mi novac itekako pomogao.

Da, znam da se većini od vas živo jebe što sam sve proživjela od rođenja. Mislite da se vama to ne može dogoditi.

Ni ja nisam željela da mi se dogode tolika sranja... Tko bi to htio? Svi želimo biti sretni i cijeli život tragamo za srećom. Svatko na svoj način.

3. ZLOSTAVLJAČ BR.1

Kad se rodite u nesređenoj obitelji i gotovo do punoljetnosti gledate tuži ravno u oči, onda ta tuga preuzme cijelo vaše biće. I kad dobivate udarce zbog toga jer je pala mrvica kruha na pod ili zato jer taj stvor toga dana nije dobre volje. Kad slušate noću da majka dobiva udarce, da od njih pada i udara glavom o zid, a onda kasnije jeca dok ju životinja ševi, uzdiše od zadovoljstva i kasnije konačno zahrče.

Sretno ste dijete jer ste zaključili da su se roditelji opet pomirili. Pa osvane tako ljetno jutro, a majka je s maramom oko vrata da se ne vide modrice od davljenja.

A mi curice uredne, pristojne i slatke, drhtimo od straha za stolom jedući i tiho dišući da ga ne bismo naljutile, njega Zlostavljača, Velikog Jebača, njega Patološki Ljubomornog Jadnog Pimpeka. Kao da nam nije bilo dosta to što smo godinama bili podstanari i trpjeli sranja naših raznoraznih stanodavaca.

Bila sam vrlo slatka djevojčica i vrlo rano se riješila pelena. Sjećam se, imala sam možda četiri godine, da, sjećam se sobe i znam točno da je to bilo u R. I sjećam se našeg crvenog tepiha s crnim šarama. A On je došao kući i počeo s vrata urlati jer je mama uzela usisavač bez pitanja. Bože moj! Usisavač bez pitanja!

Mlađa sestra sakrila se iza ormara. Ja sam samo stajala i pišala od straha po crvenom tepihu što ga je kupio taj zlostavljač br.1. Znete li što je tada slijedilo? Batine.

Moja sestra pišala je u gaće do prvog razreda osnovne škole.

Pričala mi je mama da je stari bio veliki fakin. Rođeni Mađar kao mlad je kockao. Mama je s prijateljicom došla u njegove krajeve, vidjela ga i zaljubila se. Jako se zaljubila.

On je zbog kocke upiknuo nožem nekog tipa pa je s mamom zbrisao preko granice. Bio je siromah s tri para gaća. Vjenčali su se, a za taj dan prstenje su posudili. Lagao je koliko je stariji od moje mame, pa je tako tek kad su se razvodili saznala njegove prave godine.

Kad je bila trudna sa mnom našla ga je u hotelskoj sobi s drugom. Ali, srce ne pita...

Puno godina kasnije mama mi je pričala da ga je jednom zamolila da kad dođe s posla donese kilu banana za mene, tada još malenu bebū. Došao je s većom kartonskom kutijom. Mama se iznenadila i rekla mu da nije trebao donijeti toliko puno, da će se banane pokvariti. Nacerio se i iz kutije izvadio novi gramofon. Imao je kolekciju od 700 malih i 200 velikih ploča. Razumljivo, trebao mu je gramofon, jebeš banane.

Imala sam sedam godina kad smo prvi put ušli u stan koji je on dobio od firme. Imala sam devet kad je mama počela raditi. Čudim se kako se uopće izborila za dozvolu jer ga je inače morala pitati smije li uopće izići iz kuće.

Ostale smo tako same doma moja seka i ja pa sam, naravno, preuzela svu brigu za nju i to vrlo odgovorno. I dalje bi sve bilo po starom: red batina, red ševe, red mirenja. Mama bi dolazila s posla, a odmah iza nje i on. Skužila je da je prati. Jednom je bila kriva zbog auta koji se parkirao ispred našeg ulaza, jednom je bila kriva jer je predugo pred zgradom razgovarala sa susjedom i tako redom. Uvijek je bila kriva. Jednom je čak pozvao vozača busa k nama na kavu jer je sumnjao u njega. Bio je fin prema njemu, sprijateljio se, a mama je kasnije dobila svoje.

Šupčina odvratna! Mama je pred nama skrivala što joj se događa, a on bi meni plakao i žalio se na nju. Bilo mi je žao što jadni tata plače. Plakala sam i ja. Jedan dan tako plače on i žali se: „Tvoja mama je kurvetina, vara me“. Ja ništa ne razumijem. Uzme me za ruku i vodi

me sa sobom. U džepu mu je nož skakavac. Vodi me, ja šutke uz njega. „Sad ću ti pokazati da je to istina i da će se mama voziti s jebačem u autu“.

Dođemo pred maminu firmu preko puta autobusne stanice, sakrijemo se iza grmlja. Čekamo, čekamo, on se kesi. Vadi nož skakavac, a meni drhte noge. „Sad ću je zaklati jer mi je nevjerna.“ Dolazi mama, kreće lagano prema autobusnoj stanici, čeka bus. Dođe bus, mama uđe ...i to je bilo to.

Nikad me više nije vodio sa sobom. Počela sam sumnjati u njegove priče i nisam ga više žalila kad bi plakao. A dan 14.10.198... i neke neću nikada zaboraviti. Imala sam, valjda 11 i po godina,12. Taj dan dobila sam poklon. Otac je došao doma i pružio mi kutijicu u kojoj je bio slatki srebrni lančić, tanak i lijep lančić za njegovu ljubimicu. Na lančiću je bio privjesak pravokutnog oblika na kojemu je pisalo Sandrica - tako me je zvao. Rekao mi je da pogledam i drugu stranu. Na poleđini je bio ugraviran datum 14.10.198... Dan kad su se moji roditelji službeno razveli. "Nositi ćeš ovaj lančić kao podsjetnik na dan kad je tvoja mama kurvetina uništila našu obitelj", rekao je.

Primijetio je da sam ga počela izbjegavati, ja njegova pametna ljubimica, pa mi se svetio. Jednom sam ga naljutila i bio je jako bijesan pa me je rukama primio za ramena, stisnuo uza zid i svoju glavu zabio u moju. Glava mi je bubnula u zid. Taj dan nisam mogla u školu jer mi se povraćalo. Bože moj, gdje si? Mučna situacija bez izlaza... Kao da sam u mračnom tunelu u kojem se ne vidi ni prst pred nosom, u tunelu koji nema kraja i ne nazire se svijetlo.

Bila sam u 7. razredu kad smo po tko zna koji put put bježale u papučama po visokom snijegu do policijske postaje da bismo ga prijavile zbog zlostavljanja. Tada me je ispljuskao zbog papigica koje smo imale.

Kavez je bio smjestio na postolje tik do stola za ručavanje. Nije ga bilo doma, a ptičice su nervozno letjele kao i svaki dan pa bi perje padalo po hrani koju smo upravo jele. Sestri je to toga dana zasmetalo pa ih je odnijela u kupaonu, u mrak. Sestra je ubrzo otišla u školu, a mama i ja smo završavale ručak kad je došao. Tko je maknuo ptičice, pitao je. Da bih zaštitila seku rekla sam da sam ja. Udario me svom snagom tako da mi je hrana izletjela iz usta.

Nisam ni znala da imam mamu lavicu koja je skočila i prvi put u životu ga je udarila. Bilo me strah, pokušala sam stati između njih da prekinem to ludilo. Ali, morale smo pobjeći na policiju jer je malo falilo da nakon okršaja budemo mrtve.

Noću smo nas tri spavale u jednoj sobi u jednom krevetu, zaključane, jer ako bi vrata bila otključana znao bi dolaziti u kasne sate, kleknuo bi kod kreveta i molio mamu da spava s njim.

Nije se dao nikako van iz stana koji je sud nakon razvoda dodijelio mami. Prijetio je da će ga zajedno s nama raznijeti plinskom bocom. Napokon su ga deložirali dok se grčevito držao za nogu velikog i teškog kuhinjskog stola.

Bila sam do tada odlikašica, među najboljima u razredu, ali od svih tih sranja bila sam popustila.

4. ZLOSTAVLJAČ BR. 2

Počele smo se privikavati na mir u kući. Sve nam je bilo čudno, nitko ne viče i ne prijete nam, nitko nas ne tuče...

Bile smo poznate u zgradi po pristojnosti. Ja, onako slatki curetak s 14 godina, pletenice, mršavica, talentirana za pjevanje, ples i glumu. Već sam sa 7 godina pohađala školu za ritmiku i ples u ZKM-u koji se tada nalazio u Preradovićevoj ulici, a podučavala nas je prekrasna Ivanka Cerovac. Trajalo je to oko dvije godine, a onda sam se prebacila samo na aktivnosti u osnovnoj školi: zbor, dramska i recitatorska grupa.

Mama mi je pričala da me je kad sam bila manja vodila često u park. Sva djeca su se ljuljala, klackala, trčkarala, loptala se, a ja ne. Stala bih nasred parka, raširila haljinicu, naklonila se i počela pjevati iz sveg glasa. To sam bila ja dok mi je sestra isto bila slatka, ali onako više muškobanjasta curica.

Ali, da se vratim na početak priče.

Rekla sam da su sestru i mene svi susjedi hvalili kako nas je majka lijepo odgojila. Sto puta prođemo i sto puta pozdravimo. I tako pristojne onda najebemo.

Ne seka, nego ja. Naš dragi susjed, inače taksist, živio je s obitelji na istom katu. Imao je između 55 i 60 godina, ja 14. Uvijek nas je i on hvalio kao najpristojnije curice u zgradi, a s njegove dvije slatke unučice ponekad sam se igrala. U to vrijeme postojali su još uvijek ti dobrosusjedski odnosi tako da smo se međusobno posjećivali u pidžamama, nitko to nije smatrao neobičnim. Roditelji bi ispijali duge jutarnje kave, a mi djeca bismo se igrali. Vikendom obično iza zgrade. Taksistu i njegovu ženu viđali smo svakodnevno. Viđali i pozdravljali.

Jednoga jutra krenem s četvrtog kata susjedi u prizemlje na druženje. Iz lifta izlazi taj susjed. Primi me za ruku i kaže: „Odi sa mnom da vidiš moje unučice“. I ja krenem s njim. On otključa stan, uđemo unutra, stan prazan. On zatvara vrata, pohotno me pogleda, naslanja me na zid i pritisne svojim tijelom. „Već te dugo želim polizati“. Počeo me lizati po licu kao pas ljepljivim, slinavim jezikom dišući ubrzano i stižući me sve više. Osjetila sam negdje u visini trbuha njegov ukrućeni penis. Skamenila sam se i neko se vrijeme nisam mogla ni pomaknuti.

Pa, ja još nikada nisam imala dečka niti sam se s nekim poljubila! Ovo je za mene bilo nešto zastrašujuće. Ugurala sam obje drhtave ruke između nas i uspjela ga onako sitna i mršava odgurnuti od sebe. Pale su mu naočale na pod, on se sagnuo da ih podigne, a ja ni danas ne znam kako sam od šoka uspjela otvoriti vrata i zbrisati k susjedi u prizemlje. Odmah je telefonirala mojoj mami koja je bila na poslu. Doletjela je i pozvala policiju.

Sjedila sam i tupo gledala ispred sebe, a noge su mi još uvijek klecale. Mama mi je rekla da sam bila blijeda kao mrtvac. Jedino što sam tada izustila bilo je susjedovo ime. Ime pedofila. Kad su ga pronašli rekao da ja lažem, da izmišljam, ali pronašli su vlas moje kose na njegovoj košulji. Neko vrijeme nisam išla u školu, ni sa kime komunicirala. Nakupilo se u meni. Ovo je bio zlostavljač br. 2 u mome životu. Slučaj je završio na sudu. Fuj, zgadio mi se muški rod!

Završila sam osnovnu školu i upisala srednju. Prošla sam i na audiciji u glazbenoj školi „Blagoje Bersa“ na Britancu za solo pjevanje. A prošla sam i na audiciji u plesnoj školi u koju me upisala moja prijateljica Tanja.

Naravno, bilo bi mi previše ići u tri škole istovremeno pa se u glazbenoj školi nisam ni pojavila, izabrala sam ples gdje sam se zadržala jako dugo. Ples je bio moja prva najveća ljubav, toliko velika da sam čak zapostavila redovnu srednju školu koju sam na kraju

pored svih problema završila s vrlo dobrim uspjehom. Bilo mi je tada važno da plešem, a bila sam jako dobra. Ma ne dobra, nego u svojoj grupi najbolja, a i šire. Toliko dobra da sam nakon nekog vremena postala najmlađa plesna učiteljica. Radila sam sve, upisivala polaznike, lijepila plakate, vodila plesne tečajeve, natjecala se u bivšoj Jugi. To je bio moj novi život. Imala sam i plaću, roditelji mi nikad u životu nisu dali džeparac! Prijateljica Tanja tako me upisom na ples spasila. Potisnula sam sve ružno što mi se do tada događalo. Počela sam uživati u svom plesnom umijeću i nekoliko slijedećih godina mi je proletjelo.

Susjed pedofil i ja pozvani smo na sud. Tada sam već imala oko 20 godina. Nije mi to bilo ugodno, ali mama je uporno ganjala taj sud dok sam bila maloljetna. A čula sam da je moj otac obilazio pedofila i s njim ispijao kave!

Na sudu su me posjeli do susjeda! Sjedili smo tako jedno do drugog, žrtva do pedofila! Sudu je rekao da lažem, ali dokazi su govorili suprotno.

Usred rasprave netko je pokucao na vrata. Netko je onda otvorio vrata... Svi pogledi bili su okrenuti u istom smjeru. Taj netko bio je moj otac. Došao je na sud da me vidi?! U kutu usana pojavio mi se smiješak. Znači, ipak me nije zaboravio iako me uopće nije viđao!

Sutkinja ga je upitala tko je on i što želi.

„Ja sam Sandričin otac.“ „Dobro ...i? Jeste li dobili poziv za raspravu?“ Odgovorio je: „Ne nisam, ali htio sam reći... htio sam reći da je Sandrina mama kurvetina pa su mi i kćeri kurve. Jadan susjed, nije on ništa kriv.“

Toga dana moj otac je za mene umro.

Pedofil je proglašen krivim i dobio je bezuvjetnu kaznu zatvora. U međuvremenu se razbolio, dobio je karcinom i umro. Ne, nego krepao!

Od tog dana na sudu pa do danas moga oca sam vidjela slučajno iz tramvaja dva tri puta. Čula sam u da imam polubrata i polusestre, ali ih nikada nisam upoznala. Ne znam ni kako se zovu ni gdje žive. Otac je uspio i jednoj mladoj Romkinji koju je upoznao na radnom mjestu i kojoj može biti djed napraviti dijete i smjestiti ga u dom.

Mene nikada nije došao pogledati, nikad nije upoznao svog unuka Dominika, moga sina. Da, ja sam za njega kurvetina kao i moja mama.

Ako saznam da je crk'o mislim da mu neću doći na sprovod. Takve Bog drži na životu iz samo njemu poznatih razloga.

5. JOŠ JEDAN KRETEN - SIROVINA

Mama je nakon nekog vremena našla dečka. Mlađeg od sebe i bez obaveza, kako se kaže. Bio je čista sirovina, ali valjda su pronašli neku zajedničku dodirnu točku. Trebao joj je netko. Na koncu, zašto bi mlada žena i bila sama? Izgledao je smiren tip, ali jednom sam čula kad je rekao da ako mu se tko zamjeri da će uzeti čakiju, nož, i neka ga se čuva tko mu se približi.

Sirovina se zadržao 13 godina u maminu životu. Živjeli su zajedno u stanu što ga je mama dobila nakon razvoda jer smo joj mi djeca bile sudski dodijeljene. Bili su zajedno i u stanu koji je mama kupila nakon što je taj prvi prodala. Živio je s nama, ali nije me previše bilo briga. Imala sam svoj ples i svoj život.

Nakon nekoliko godina počeo je rat u Hrvatskoj. Bila sam tada izvan zemlje s dečkom (zlostavljač br.3), a sestra je živjela sa svojim dugogodišnjim dečkom.

Kako je mama neko vrijeme radila u stranoj zemlji, Sirovina je „čuvao stan“. Kasnije smo saznale da je dok nas nije bilo, u stanu bila promenada mladih djevojaka.

U jednom trenutku mama je odlučila prodati naš stan i kupiti manji u gradu blizu glavnog grada. Ja sam bila podstanar u glavnom gradu kod drage gospođe M. Sestra je i dalje živjela kod dečka.

Naravno, Sirovina je u tom gradu živio s mojom mamom. Radio je neko vrijeme u stranoj zemlji na baušteli, vratio bi se i opet odlazio. Dok bi bio ovdje uživao je. Mama je radila. Kad bi vikendom znali šetati mjestom nikada se nisu držali za ruke. Kasnije smo saznali da je u blizini imao ljubavnicu i da je i njoj i ostalima govorio da je mama samo njegova gazdarica, stanodavka.

Jednoga dana kad smo se srele, mama mi kaže da je Sirovina predložio da dođem k njima živjeti, zašto da se mučim u podstanarstvu. Razmišljala sam vrlo kratko i odlučila prihvatiti.

Nema veze, putovat ću na posao. Inače, mom se dečku nije sviđao ni jedan posao koji sam radila pa sam ih često mijenjala.

U maminom stanu od 34 kvadrata bilo je malo mjesta. Oni su spavali u boravku, a ja u malenoj sobici s mutnim staklenim vratima bez ključa (mama nije dala da napravim ključ). Imala sam tada 23 ili 24 godine.

Sirovina je šetao stanom kao gazda, samo u gaćicama, dlakav i ružan. Kad bi mama bila doma ja bih izašla i šetala po kvartu da bi njih dvoje mogli biti sami. Osjećala sam da sam višak, nije mi bilo ugodno. Sirovina bi nekad znao biti „pod gasom“ pa bih čula usred noći kako se njih dvoje "igraju". U boravku gdje su spavali bio je televizor. Bez obzira što sam sa Sirovinom imala koliko toliko korektan odnos, izbjegavala sam biti s njim u istoj prostoriji kad mame nije bilo.

Mama je taj tjedan radila poslijepodne, a ja sam bila u sobici kad me Sirovina zvao da s njim gledam Tv. Rekla sam hvala, ne bih, pa me pitao zašto ga izbjegavam. Izašla sam onda iz moje sobice pa smo gledali neki film. Iz čista mira počeo je pričati kako sam ja djevojka sa super karakterom, kako je on slobodan dečko, kako mama ne može više roditi, a on bi želio djecu. Nisam ništa komentirala, šutjela sam i buljila u ekran. Šokirao me tom pričom, nikada tako sa mnom nije razgovarao. Rekao je da bi mi pomogao da se zaposlim negdje u stranoj zemlji, negdje blizu mjesta gdje on radi.

Njegova mi je priča bila odvratna. Što on to radi mojoj mami? Osjetila sam ono poznato drhtanje nogu, jedva sam ustala i s nekim izgovorom otišla u sobicu. Bilo mi je grozno. S kakvom to seljačinom mama godinama živi? Ja mu nikada nikakav povod nisam dala za takvo ponašanje. Kako sam to postala meta za idiote i bolesnike? Nažalost, mama mu je bila jako naklonjena i samim tim je meni bilo jako teško bilo što reći protiv njega. Ne bi mi vjerovala. Razumjela sam mamu, htjela je samo da je netko iskreno voli.

Stan je postao premali za nas troje. Osjećala se napetost. Tada baš ni odnos među njima nije bio bajan. Sirovina bi znao doći pripit usred noći i navalio bi na mamu, a mama bi ga odbijala. Osjećala sam da smetam, ali nisam imala kamo.

Opet je došao tjedan kad je mama radila poslijepodne. Ja sam od onog dana spavala kompletno obučena. Tu je večer bio malo pripit. Zvao me je da dođem gledati Tv. Razmišljala sam što da učinim. Kazetofon! Uzela sam kazić, stavila kazetu u njega, stisnula gumb za snimanje i širom otvorila vrata sobice. Za ovo je trebalo imati hrabrosti! Ok, krećemo.

Počeo je opet istu priču: ja sam super karakter, što će njemu žena koja ne može roditi, on će mene zaposliti u stranoj zemlji, kupit će mi Peglicu, neka otvorim račun u banci da mi on može slati novac ...

Rekla sam: „OK, može, ali moramo pitati moju mamu da li se s tim slaže. Ako se ona složi ja pristajem i na auto i na džeparac.“ Poludio je i skočio s fotelje: „Šta je tebi? Ona te ne voli, smetaš joj, nikad te nije voljela. Ona voli samo tvoju sestru, rekla mi je to. Tvoja mama ne smije ništa znati. To mora ostati naša tajna.“

Plakala sam u sebi, plakala mi je duša i srce. Mama me ne voli, nikada me nije voljela!

Spremila sam snimljenu kazetu i čekala prvi trenutak da budem sama s mamom. Zamolila sam je da me sasluša. Najprije sam joj rekla kako sam primijetila da se više ne slažu dobro. Ispričala sam joj sve i rekla da ga se bojim. Mama je na to rekla da ne pričam gluposti. Nije mi vjerovala! Sirovina te gleda kao kćer, tvrdila je.

On me gleda kao kćer? Zaboga, ja sam djevojka, a on je mlađi i od mog dečka. Rekla sam mami da sam jako nesretna što mi ne vjeruje i da imam snimku pa kad bude spremna da je čuje neka me obavijesti. Od tog dana spavala sam s nožem ispod jastuka. S obzirom da moja soba nije imala ključ, strah je bio utoliko jači.

Bilo je još večeri kad me Sirovina zvao, ali ja sam se pravila da spavam držeći čvrsto nož pod jastukom. Kad se tako jedne večeri nisam javljala na njegovu uporno zvanje, on se pripit zalijepio za moja staklena vrata, čučnuo je i zabio nos na staklo ne bi li vidio što unutra radim. U mojoj je sobi bio mrak, staklo nije bilo prozirno, ali vidjela sam njegovu siluetu na vratima jer ga je osvijetljavala svjetlost uključenog televizora. Da je tada ušao u sobicu bio bi mrtav. Ili on ili ja! Jebem ti takav život!

Jednoga dana mama je nervozno pušila za stolom cigaretu za cigaretom. Pitala sam je što joj je. Saznala je da je Sirovina vara i da već nekoliko godina ima ljubavnicu. Zamolila me snimku, želi je preslušati sama. Dala sam joj. Sve joj je sada bilo jasnije, ali između nas je nastao još veći jaz.

Nakon puno prepirki Sirovina je otišao iz našeg stana. Ja sam izvukla živu glavu jer nije mi bilo lako kad je on saznao da sam ga snimila. Čak me htio istjerati iz stana, ali je izletio on. Završila je i ova priča. Idemo dalje!

6. TUGA

U beskrajnu noć
U crnilu u duši
Teške su mi oči
Zaslijepila me tuga.
Izgubljeno vrijeme vratiti ne mogu.
Gorki plač me ubija
Suze slane grizu mi lice
Plačem tužno
Tužnije od kiše.
Ne mogu ovako, ne mogu više.

7. ZLOSTAVLJAČ BR. 3 - ON

Dino Dvornik: „Manijak, manijak, to ne može biti svak....jače manijače...udri jače manijače...“

Bila sam jako mlada i ranjena od djetinjstva i bio je dovoljan lijep pogled i lovačka priča iskusnog muškarca starijeg od mene 16 godina. Najveća greška bila je što sam se zaljubila i povjerovala u njegovu priču da se razvodi, da je jako nesretan i da sam ja njegova „druga polovica“.

Učinio je sve da budem njegova. Dok smo hodali i skrivali se pričao je da nema nikakve odnose sa ženom i da je trpi samo zbog djece. Mislila sam da mu je jako stalo do mene i imponiralo mi je što je vodio brigu o tome što ću odjenuti kad sam s njim u društvu, kako ću se našminkati. Htio je da budem posvećena samo njemu i da gledam samo u njega.

Nisam znala da sam samo jedna u nizu s kojom je varao ženu. On nikada ni jednoj ženi nije bio niti će biti vjeran. Sad je u četvrtom braku, ima troje priznate djece i jedno nepriznato koje se rodilo u vrijeme dok smo mi bili zajedno.

Žalim svaku ženu koja je provela s njim i jedan dan jer On je osoba koja ne zna i ne voli nikoga osim samoga sebe.

Duže vrijeme dok smo se zabavljali bio je vrlo fin i godila mi je njegova pažnja. Nisam ni mislila na to da u svakom trenutku mora znati gdje sam i da to što me svako malo zove i trubi autom usred noći ispred moje zgrade da provjeri jesam li doma, da to ima veze s njegovom patološkom ljubomorom i željom da sve kontrolira.

Ja nikad nisam znala gdje je i kad će doći, uvijek bi me iznenadio i mene bi, glupaču, to veselilo. Moj život bio je sasvim podređen njemu, a svodio se na vrijeme provedeno s njim i na vrijeme dok sam

ga čekala. Ništa drugo i nitko drugi nije postojao. Sjedila bih doma, buljila u telefon, hipnotizirala telefon moleći ga da zazvoni i da me On nazove. Neka nitko drugi ne zove, samo On.

Nije mi nikad bilo važno koliko dugo sam ga čekala. Važno je bilo što je ipak nazvao. "On ima puno posla i znam da „voli samo mene“, tako sam to shvaćala. Znao bi proći cijeli tjedan da se ne bi javio.

Znao me iznenaditi. Nazvao bi i rekao: „Ja sam dolje, ispred zgrade, siđi.“ I ja bih poletjela. A nekad je znao nazvati i reći: „Dolazim za pola sata, čekaj me pred zgradom.“ Ja bih sišla dolje i čekala, čekala usred noći i kad više nije bilo ni prolaznika ni psa na ulici. Ja sam bila. On je rekao da dolazi. U ponoć je rekao da dolazi za pola sata i ja ga čekam. Nije važno kad dolazi, važno je da dolazi!

Prošlo je već davno tih pola sata, ja sam još uvijek tu. Sad će jedan... Piša mi se, ali ne mogu sad otići. Što ako u međuvremenu On dođe i ne nađe me?

U dva čujem brujanje njegove makine. Makina mu je opasno dobro brujala, zvuk se čuo puno prije nego bi ušao u moje naselje. Dolazi! Nije važno koliko sam čekala, nije važno koliko je kasnio. Važno je da dolazi po mene! Jer, „On me voli i ja moram biti jako sretna što on voli baš mene.“ Puno puta mi je to rekao i to je zasigurno istina. Ooo... kako smo se mi voljeli! Jesam li ja uopće zaslužila njegovu ljubav?

Neko sam vrijeme radila u bolnici. Noćne smjene bile su dosta naporne, sve se izmiješa, zblesira... Pola dana spavaš, razbudiš se, spremaš na posao, a navečer u noćnu.

Jako se brinuo za mene. Nazivao bi me svakih pola sata, sat da me pita što radim, s kim sam u smjeni, ima li u mojoj blizini muškaraca. Radila sam na ženskom odjelu s kolegicama, to sam mu više puta

objasnila. Ali, On se brine, ne želi me izgubiti i nije me bilo briga što me kolegice ogovaraju.

Ujutro u sedam završava mi smjena. On je ispred bolnice, bruji s makinom i trubi. Ne mogu dozvoliti da me čeka, jurim. Sve kolegice su na prozoru, bulje i ogovaraju. Sjedam u auto, a on je bijesan jer me je čekao 15 minuta.

On: „Znaš li tko sam ja? Nikad nisam nikoga toliko dugo čekao!“

Ja: „ Oprosti, neće se ponoviti.“

Ludački smo vodili ljubav i tada bi se On smirio. Razumjela sam ga, patio je što sam radila noćnu. Otišao je u kadrovsku službu bolnice i rekao im da želi znati na kojem odjelu radim, s kim radim i da ne želi nikakve muškarce u mojoj blizini! Objasnili su mu da je to ženski odjel i da tamo radim sa sestrama. Ja sam mu isto to ponavljala, ali, „On me voli i brine se za mene.“

Kasnije smo zaključili da je najbolje da dam otkaz jer to nije posao za mene. On najbolje zna što je za mene dobro. Njegov otac je bio doktor pa On jako dobro zna što se događa u noćnim smjenama sa sestrama, doktorima i tehničarima. Noćne smjene postoje samo da bi se medicinari zabavljali, zar ne? Baš sam sretna što je On tako pametan...

Došao je dan kad me je obavijestio da je unajmio kuću u mjestu J. samo za nas. To će biti naše gnijezdo. U prizemlju je njegov radni prostor, a na katu ćemo biti mi. Uživao je dok je sam lijepio pločice u kupaonici. To mjesto je udaljeno od grada u kojem sam živjela desetak kilometara i odlazila bih tamo kad god bi On to tražio.

On: „Jel ti vidiš kako je meni stalo do tebe? Ja te vozim do tamo pa te vozim natrag. Misliš li da ti to zaslužuješ, a mala?“

Ja: „ Pa, ne znam, valjda zaslužujem.“

On: „Ne, ne, nemoj previše umišljati. Ti si jedna obična djevojka koja ima sreću. Čuješ li? Imaš sreću što te baš ja hoću i što te tako volim. Da, baš sam imala sreću. On puno radi i dođe po mene kad god može. Nema veze što ga ne vidim i po sedam dana i što me probudi u tri u noći i pita gdje sam i što radim. On uopće ne misli na to da me probudio. Kako je to lijepo. I usred noći misli na mene, baš sam sretna, On me voli!

Jedan dan javio je da se nećemo vidjeti, da ne može doći po mene jer je umoran, a i benzin košta. Ostat će u J. u kući i rano ići spavati. Baš mi ga je bilo žao. Pa ne mora On uvijek dolaziti po mene.

Odlučila sam napraviti kolač i razveseliti ga. Predvečer sam krenula pješke u J i nakon dva i pol sata laganog hoda bila sam blizu kuće. Već je pao mrak. Ispred kuće parkirana dva automobila, njegova makina i jedan meni nepoznati automobil. Iznutra se čula poznata glazba i smijeh nekolicine ljudi, muških i ženskih. Pozvonila sam na vrata.

Glazba je odmah ugašena. Stajala sam u mraku u mrtvoj tišini. Ništa se nije događalo. Pozvonila sam ponovo jer znam da je On unutra, čula sam ga kako se smije. Možda me nije čuo. Nakon moje treće malo duže zvonjave On je odškrinuo vrata i samo malo promolio glavu, ja sam zakoračila prema njemu, a on me je zaustavio. Bio je blijed kao krpa.

Ja: „Hej, bok...“ - smiješila sam bez obzira što je bio malo čudan prema meni.

On: „ Glupačo, tko te je pozvao da dođeš?“

Ja: „Ne razumijem, rekao si da ćeš ostati kući jer si umoran, da ćeš spavati, rekao si da nemaš za benzin... Donijela sam ti kolače, htjela sam biti s tobom.“

On: „Vidjet ćemo se sutra, idi doma.“

Ja: „Ne razumijem te, došla sam pješke. Imaš goste, čula sam ih, mogu li ući?“

On: „Što te briga, kakva su to pitanja? Glupačo, marš od kud si došla!“ Zalupio mi je vrata pred nosom.

Dok sam se vraćala kući po mrklome mraku imala sam dovoljno vremena da se isplačem. Bila sam toliko tužna da nisam mogla suvislo razmišljati. Tu noć nisam oka sklopila. Ujutro sam zaključila da mi je sve to malo previše i da se moram malo odmoriti od intenzivnog druženja s njim. Nazvala sam prijateljicu u gradu S. i zamolila je da prespavam nekoliko dana kod nje. Morala sam razmisliti želim li živjeti ovakav život i dalje. Mlada sam se osudila na to da nekoliko godina samo sjedim i čekam voljenog.

Prošla su dva dana. Falio mi je, što mogu. Saznala sam da je taj vikend obišao više disco klubova s mojom slikom govoreći da sam nestala i da me traže roditelji. Bilo mi ga je žao pa sam mu se javila.

Dojurio je neobrijan, krvavih očiju, usta su mu drhtala.

On: „Glupačo, gdje si ti? S kim si se kurvala?“

Uvukao me u makinu i počeo juriti ko divljak. Plakao je i vikao: „Kako si mogla nestati? Bio sam lud bez tebe, Luuud, čuješ li me dobro?“

Ja: „Čččujem...“

Naglo je zaustavio makinu tako da sam skoro razbila nos o šajbu jer sam se zaboravila vezati. Uhvatio me lijevom rukom za vrat, a u desnoj mu se našao pištolj. Halo, pištolj! Uperio mi ga je u glavu. Otkud mu pištolj? Gledali smo se oči u oči. Drhtao je, desna ruka mu se tresla. Nisam se ni pomakla, nisam disala.

On: „Sad ću ubiti prvo tebe pa sebe jer bez tebe ne želim živjeti.“

Ne znam kako mi se to dogodilo, ali u tom trenutku od straha sam mu se nasmijala u lice. Ta njegova zadnja rečenica bila mi je kao iz nekog ljubavnog filma. Moj osmijeh ga je totalno raspizdio. Ispao mu je pištolj iz ruke. Počeo me šamarati i lijevom i desnom. Isuse, kako On mene voli!

Prolazile su godine, mi smo se i dalje intenzivno družili. Razveo se i donio mi rješenje o razvodu. To je valjda bilo jedino što mi nije slagao. A lagao je od jutra kad je otvorio oči, lagao je cijeli dan, a lagao je i cijelu noć do pred jutro jer pio je Lorsilane kao bombone i tko zna što još tako da po noći nije spavao.

„Lorsilan je namijenjen za kratkotrajno liječenje anksioznih poremećaja, uključujući anksioznost povezanu s psihosomatskim, organskim i psihičkim bolestima te za kratkotrajno liječenje nesanice povezane s tjeskobom“.

Taj je lijek On pio godinama, dobivao ga preko veze bez recepta. Dvije tri dnevno i od njih nije spavao nego bi bio budan noćima.

Bili smo u inozemstvu, nekoliko tisuća kilometara od naše zemlje, voljeli smo se, jako. Zatrudnjela sam. Sva sretna rekla sam mu to, a njega je uhvatila panika.

On: „Naravno da ćeš abortirati, tko zna je li moje. A i nije vrijeme za takve stvari. Ti si mlada, a ja još imam neraščišćenih računa s nekima.“

Zaprepastio me čovjek koji me toliko „ludo voli“, a hladno je zaključio i donio odluku da idem na abortus. izgubila sam se od straha. U stranoj smo zemlji, jezik ne govorim...

Otišla sam na abortus, loše bila očišćena, dobila sam temperaturu od 40 stupnjeva, opet se vratila u bolnicu.

U zadnji čas su me spasili. Nisam ni bila svjesna da sam u buni, na stranom jeziku koji inače ne govorim vrištala da sam ubila svoje dijete.

Kad je sve to prošlo pomirila sam se s tim da je On bio u pravu jer s djetetom zaista ne bih imala vremena za njega. A On mi je sve na svijetu. O, Bože. Nikad se nisam i neću oporaviti od psihičkih i fizičkih šokova koje donosi abortus.

Vratili smo se u našu zemlju.

Zaštitila sam se, počela sam piti antibebičke pilule. Pronašao ih je i pitao me koga imam kad ih pijem. Nije mi dozvolio da se zaštitim, a ni on se nije htio zaštititi jer, On smije svršavati kako hoće. Plakala sam kad je bacio moje antibebičke pilule.

Zatrudnjela sam drugi put, a pitanje je bilo s kim sam to zatrudnjela kad njemu dijete ne treba?

Natjerao me na abortus. Čak nije ni dolazio u bolnicu da ga ne bi netko vidio. Onda smo se pomirili jer „ On me ne želi ni sa kim dijeliti, što će nam dijete?“

Prvi put sam kad sam abortirala dobila sam temperaturu od 40 stupnjeva, jedva su me spasili, drugi put sam dobila prejaku anesteziju, jedva su me probudili.

Izgubila sam prijateljice jer, govorio je da nemam što raditi na kavi s prijateljicama. "Na kave idu kurve."

Drage prijateljice, susjede Lj. i S. imale su oči pune suza kad bi me ugledale u prolazu. Bile su uz mene, ali mi nisu mogle pomoći. S. mi

je rekla da dignem glavu visoko dok koračam ulicom jer joj se srce paralo kad bi me s balkona gledala kako nosom dodirujem tlo.

Kako smo se zaručili

Nakon 6 i pol godina veze On je odlučio da ćemo se zaručiti. Bila sam sretna. Rekao je da odaberem datum zaruka. Bubnula sam: 7.2. sljedeće godine. Moj datum i godina rođenja po numerologiji su u zbroju 7 pa sam mislila da će mi još koja sedmica donijeti sreću. Živjela sam za taj dan.

Novaca nismo imali i znala sam da neće biti neko slavlje, ali te zaruke su značile da je naša veza postala ozbiljnija. Bože, kako su najednom dani tako sporo prolazili. Nikako da dočekam taj tako važan dan. Imala sam spremnu haljinu koju mi je On davno kupio. Pa naravno da ću imati ono što mi je on kupio jer „On ima stila i smisla, a ja ne“.

Bolje je odjenuti haljinu koja se njemu sviđa! A inače, garderobu koju mi je on kupio smjela sam nositi samo kad bih izlazila s njim. Iako bez njega nisam nikud išla.

Bližio se taj datum i dogovorili smo se da ćemo taj dan nas dvoje ići na večeru točno u 18 sati. I tog 7.2. cijeli dan sam se uređivala. Moja crna duga gusta kosa morala je taj dan biti najsjajnija.

Moja mama je znala da ću se taj dan zaručiti. Došla je k nama i mamina prijateljica S

S: „Pa ti blistaš! Sretno ti bilo“.

Bližilo se 18 sati. Čekam da me nazove: 18 i 30... 19 sati, još ništa...

19 i 30... ništa. Ja zovem. Javlja se.

On: „ Hmmm...da..?“

Ja: „ Pa, gdje si?“

On: „ Spavam, zašto me budiš ?“

Ja: „ Znaš li ti koji je danas dan, koji je datum?“

On: „ Koji?“

Ja: „ Pa danas je naš dan zaruka.“

On: „Ahaa.. nisam ti još kupio prsten pa ajmo to prebacit za koji drugi dan.“

Lice su mi razmazale suze. Srušio mi se svijet.

Ipak sam skupila hrabrost i rekla mu: „Ti si htio zaruke, ti si tako odlučio, a danas je taj dan. Ako do osam sati ne dođeš po mene s prstenom, nikada me više nemoj nazvati!“

Spustila sam slušalicu. Bila sam slomljena. Mama i S. gledale su me kako tiho plačem.

Koliko me još poniženja čeka?

U osam je zazvonio je telefon.

On: „ Čekam te, siđi.“

Izletjela sam, nisam pozdravila ni S. Ni mamu.

Sjela sam u auto. Naravno, komentirao je da sam sva nekako otekla i da mi je šminka malo umrljana. Vozio je, ne znam gdje. Prešli smo

granicu i zaustavili se na benzinskoj stanici. Sjeli smo u obližnji kafić. Izvadio je kutijicu s prstenom. Prsten je bio prevelik.

Nema veze, postala sam njegova zaručnica!

Podstanari smo bili na sto različitih adresa, svugdje bi se zadužio i onda bježao iz stana ne podmirivši dugove. Kad je radio i imao „poslovno društvo“, nisam smjela biti prisutna da me netko ne vidi (to mi nikad nije bilo jasno). Kao ni to zašto se nikad nisam smjela javljati na telefon.

A On je uvijek morao znati tko mene zove, imao je čak prepisane sve brojeve iz mog adresara. Ako se nisam odjenula kako je On zamislio slao bi me da se presvlačim toliko puta dok ne bi bio zadovoljan. Svaki posao koji sam pokušala raditi On bi provjeravao. Šuljao se i pratio me, a onda bi govorio da taj posao nije na našem nivou ili da tu radim zbog ovog ili onog frajera.

Jednom je zazvonio telefon, njega nije bilo, i neka djevojka ostavila je poruku na telefonskoj sekretarici neka joj se hitno javi. Malo kasnije zazvonilo je ponovo. Djevojka je bila uzrujana. Govorila je jezikom zemlje u kojoj je on nedavno bio i ostao tamo „poslovno“ više od mjesec dana.

Sad sam bila njegova zaručnica pa mi se činilo normalnim da se javim na telefon. Digla sam plašljivo slušalicu i pitala tko je. Od djevojke sam dobila protupitanje - tko sam ja? Naravno, s ponosom sam rekla da sam ja Njegova zaručnica. Djevojka je spustila slušalicu. Nakon sat vremena došao je. U međuvremenu je saznao putem mobitela da sam se javila. Primio me čvrsto za kosu i potegnulo tako snažno da sam mislila da ću ostati ćelava. Jako me zaboljelo.

Urlao je: „Kurvo, tko ti je dozvolio da se javljaš na moj telefon? Tko si ti, mamu ti jebem? Nitko i ništa! Jesi li me čula? Nitko i ništa, bezvrijedna si bez mene!“

Potegnulo me onda za kosu tako jako da sam pala, vukao me... Kad sam ustala suze su mi lijevale, ali nisam izustila ni glasa. Bojala sam se ako vrisnem da će me zabiti u zid. Otvorio je ulazna vrata, okrenuo me i luđačkim, krvavim očima unio mi se u lice: „Kurvo bezvrijedna, marš van!“

Izgurao me vani i šutnuo nogom. Pala sam na snijeg. Zalupio je vratima.

Bila sam skamenjena, nisam vjerovala da mi se to događa. Vrata su se opet otvorila. Očekivala sam da će mi reći da mu je žao, a on je otvorio vrata samo zato da bi na snijeg izbacio za mnom i moje stvari.

Puno kasnije saznala sam da je djevojka koja je zvala imala dobar razlog. Na tom „poslovnom“ putu On je toj djevojci koja se zove M. napravio dijete i ona je odlučila roditi. Rođena djevojčica, godinu je dana starija od mog sina.

Nikad ju nije priznao niti je u tu zemlju više kročio. Majka njegove kćeri, odnosno njezina obitelj, vrlo je imućna i zaprijetili su mu da ako ikad pređe granicu da će loše proći.

Eto zašto se nisam smjela javljati na telefon.

Zatrudnjela sam 1999. zahvaljujući u sebi Bogu što mi opet daje priliku da rodim. Odlučila sam ovoga puta roditi usprkos njegovom ponovnom protivljenju.

I tako, dok je On bio negdje u inozemstvu, nije ni znao da je na svijet došao Dominik. Dominik Antonio, njegov sin.

Dva mjeseca prije moga poroda i dva tjedna poslije "imao je puno posla" pa nije bio uz mene. Kad je prvi put došao, bila sam s malim kod mame.

Pomilovao ga je i otišao.

Od početka veze s njim, nikad mu nisam bila dovoljno dobra ni u čemu. Kavu sam znala kuhati desetak puta sve dok ne bi pogodila njegov ukus. Kušao bi, pa ako mu nije bila dobra, morala sam je proliti u zahod. Rugao se kako pečem jaja ili kako režem rajčice govoreći kako sam antitalent za kuhanje, a i ne samo ja nego i sve žene s kojima je bio prije mene. Kad bih brisala prašinu povukao bi prstom po ormaru da nije što ostalo.

S rođenjem mog anđela sve se pogoršalo. Dijete je doživljavao kao prijatnju, On sad mora dijeliti moju ljubav s njim, a "to je nedopustivo". Namjerno se htio seksati sa mnom dok je dijete bilo budno. Nisam ga nikad smjela odbiti jer - ja sam njegova i On to može raditi kad hoće i koliko hoće.

Pokušavala sam izbjegavala „njegovu vrstu zabave“ u prisustvu sina. Ako bih rekla da sam umorna jer imam malu bebu koja se budi vrlo često, optužio bi me da imam ljubavnika.

Kako sam se udala

Dominik je imao godinu dana i On je odlučio da ćemo se vjenčati. On je odlučio, ja sam pristala. Rekao je da izaberem datum. Izabrala sam. Rekao je da ja sve organiziram jer to sve njega umara. Htjela sam ostaviti svoje prezime i dodati njegovo. Nije dozvolio. Htjela sam subotu. On je odlučio da će vjenčanje biti u petak jer subotom uvijek ima puno ljudi, a On ne želi biti primjećen.

Organizirala sam i dogovorila sam večeru za 30 najbližih osoba. Sa svoje strane On nije nikoga pozvao. Vjenčanu haljinu sam posudila od dragih prijateljica s kojima sam nekad radila. One su mi davno rekle da me nikad neće zaboraviti, da sam vrlo kolegijalna i poštena i kad se budem udavala da izaberem haljinu koju želim. Tako je i bilo. Hvala im na tome, posebno mojoj Višnjici. Cipele sam isto dobila od

drage I. Dok sam ja to sve organizirala, On je u svom rodnom gradu „radio“.

Nedostajale su burme. On je rekao da ništa ne brinem. Dani su prolazili, On nije dolazio. Došao je u četvrtak, dan prije. Donio je burme. Drugi dan se uredio i došao na vjenčanje kao svi ostali gosti. Nije imao ni za kavu!

Na kraju je moja mama platila večeru. Eto, tako sam se udala.

Bračni život bio je pakao. Šamarao me sve češće.

Ponovo sam zatrudnjela.

On je vikao: „Kurvo, to nije moje, pička ti materina!“

U njegovim očima vidjela sam ludilo. Znala sam da to neće dobro završiti. Obukla sam kaput i htjela otići dok se ne ohladi. No, On se zaletio prema meni: „Kud ćeš kurvetino i to u kaputu koji sam ti ja kupio?!”

Razderao je na meni kaput takvom lakoćom kao da je od papira, otvorio je vrata, uhvatio me za kosu i izbacio vani na snijeg u majici i u papučama.

Za moju trudnoću optužio je muža moje prijateljice, čovjeka kojega sam dva ili tri puta vidjela u zajedničkom društvu, nikad nasamo. Naravno, njemu to nije rekao je zajebavao mene nek mi on plati abortus.

Požalila sam se prijateljici A. iz osnovne škole s kojom sam se družila. Posudit će mi novac ako mi bude trebalo, rekla je. Otišla sam na dogovoreni termin za abortus. Sina je čuvala moja mama. On se pojavio i donio novac provjeravajući kod ginekologa koliko

sam trudna i druge detalje jer On je od prvog dana vodio evidenciju mojih menstruacija: kad su počele i koliko su trajale.

Pregledavao mi je stvari, torbicu, kozmetiku, mobitel. Mrzim samu sebe što sam to trpjela ali nisam znala drugi način. Od straha nisam ni razmišljala kako da si pomognem. Sve je nekako išlo u krug, ponavljalo se, a ja sam sve više tonula. Vrijeđanja su postajala sve češća, bez povoda, bez razloga, a udarci sve jači. Ne znam kako sam nakon svega još imala kose na glavi jer me znao vući po cijelom stanu. Često sam bježala k mami sa sinom, a onda bi On dolazio po mene, molio me da se vratim. Onda bi nekoliko dana prošlo u tišini. Kad bih bila kod mame patila sam u četiri zida i molila Boga da mi se vrati. Onda bi On pozvonio prvi put, drugi put i mama bi ga pustila u stan da razgovara sa mnom. Obećavao bi da me nikad više neće udariti i molio da se vratim.

I to bi se ponavljalo.

Nakon nekoliko puta mama ga više nije puštala u stan. Ja bih samo odškrinula vrata, On bi kleknuo i primio me za ruku. Susjedi bi prolazili hodnikom, a On bi i dalje klečao i govorio glasno da ga svi susjedi čuju da me voli i da sam ja ta koja njega ne želi. I tako...

Onda bi me opet tukao, ja bih opet otišla.

On bi došao po mene, ja bih mu se vratila.

Sve tako u krug, u ludilo za koje misliš da nema kraja.

Jednostavno se prepustiš takvome životu.

Godinama sam tako često spavala kod mame i prije Dominikova rođenja, a i poslije s malim, jer smetali smo mu dok bi po noći „imao posla“.

Nove godine bih dočekivala sama, plačući, jer On je radio. Društvo mi je pravila susjeda K. koja je i sama često plakala sa mnom. U ponoć bi nebo zasjalo od bogatog vatrometa, čula bi se glasna muzika iz okolnih stanova, veselio se, pucalo se...

Svi su pjevali, a ja sam plakala, tiho da ne probudim sina.

Njegovi prihodi su bili nedostatni, pa sam htjela raditi i dijete upisati u vrtić. Rekao je da želim raditi samo da bih se mogla kurvati. Nije ga bilo briga što je za malenoga korisno da bude sa svojim vršnjacima.

Tako sam ga potajno upisala u vrtić. Čekala sam godinu dana da ga prime.

On se tim nije pomirio pa je priređivao scene.

Dominik je tada imao četiri godine. Ja bih ga dovela u vrtić, a On bi već nakon sat vremena dolazio po njega vrijeđajući i tete i mene govoreći da se mali maltretira. Jednom prilikom kad je Dominik povraćao, otišao je k našoj pedijatrici dr. N. govoreći da mali povraća jer ga ja želim otrovati. Pedijatrica mu je objasnila da to nisu simptomi trovanja, da me poznaje i zna da sam brižna majka.

Opet smo se po tko zna koji put selili. Svaki put sam mislila da će biti bolje.

Jednoga dana čisteći stan našla sam na ormaru minijturni kazetofon koji je bio uključen za snimanje. Dočekala sam ga s pitanjem što je to, a On je rekao da sam kurva i da želi znati s kim razgovaram telefonom. Ništa se nije promijenilo!

Više puta sam predavala papire za razvod i više se puta mirila s njim jer sam ga se bojala.

Kad me po ne znam koji put molio da se vratim predložila sam mu da idemo u bračno savjetovalište. Pristao je.

Na prvom susretu održao je monolog pred socijalnim radnicama i ostalim stručnim osobama: „Da se razumijemo, ja sam sin uglednog liječnika i mogu vam reći da su moj mali mozak i moj veliki mozak potpuno zdravi. Moja žena je bolesna i njoj treba pomoć.“

Tamo se nikad više nije pojavio uz objašnjenje da ne želi slušati glupe babe koje nemaju pojma i koje mu sole pamet.

Opet se zadužio pa smo morali napustiti stan. Ja sam sve češće bježala k mami, bilo mi je nepodnošljivo biti uz njega i trpjeti udarce. A i dalje, ni kao njegova zakonita supruga, nisam se smjela javljati na kućni telefon.

Uz sve probleme koje smo imali pronalazio je vremena za svoj hobi, za špijuniranje. Imao je u detalje razrađen plan „kako će mene uloviti s drugim“.

Jedne noći dok sam kod mame spavala s malim, On je po snijegu pratio stope ženskih čizmica oko zgrade uvjeren da su moje. Ujutro rano je pozvonio, uhvatio me za vrat i tražio da mu pokažem čizme. Pokazala sam i onda je ustanovio da je pratio krive stope i da sam ga opet „nasamarila“.

Jednom smo stanovali u kući neke zločeste stare babe. Naš mali sin dohvatio je sa stola njegovu kutiju s cigaretama, a On je poludio i nazvao maloga idiotom. Skočila sam i povikala da ne govori takve stvari svome djetetu.

Opalio mi je šamar, odgurao me u sobu, bacio na krevet i nastavio mlatiti šakama. Pobjegla sam susjedi s kojom sam se družila. Mislila sam da mi je prijateljica. Od nje sam zvala policiju.

Policajci su me vidjeli raščupanu i poderanu, s masnicama po bedrima i rukama, s licem crvenim od šamara. Napisali su prekršajnu prijavu.

Bio je novčano kažnjen.

Preselila sam se sa stvarima i sinom k mami.

Kasnije mi je On ispričao da je prijateljica od koje sam zvala policiju bila zaljubljena u njega i pozivala ga na kavu. Kad sam se čula s njom, ona je tvrdila da je On nju nazivao. Ne pada mi na pamet provjeravati koja je priča istinita. Neka je njima na dušu.

Doselio se u stan u zgradi gdje je i moja mama. Lupao bi na vrata i molio da mu se vratim, čak je i mamu napao i udario.

Često smo zvale policiju.

Vratila sam se, popustila sam. Imamo sina koji treba i oca.

Jedne noći kad je rekao da ide raditi zatekla ga je policijska patrola kako stoji na stepenicama sa slušalicama na ušima. Na pitanje policajca što radi On mu je rekao da sluša glazbu jer živi u malom stanu pa ne želi smetati ženi i djetetu dok spavaju.

Dok sam ja mislila da radi On je opet glumio Sherlocka Holmesa, postavio je prislušni uređaj u luster u spavaćoj sobi i izvana slušao da li ja s nekim razgovaram. A ja sam spavala mrtva umorna sa sinom.

Pred jutro je upao u stan krvavih očiju i napao me da priznam s kim sam cijelu noć vodila kurvinske razgovore. Što sam se više opravdavala to je On sve više bjesnio.

Ovako više nije išlo, zaključila sam po stoti put. Svi su već bili ljudi od nas - i mama i susjedi i policija.

Opet sam otišla, opet je došao, klečao i plakao na vratima dok su susjedi prolazili. Intenzivno sam razmišljala jesam li što propustila učiniti da spasim naš brak. I sjetila sam se: jedino još nismo bili u njegovom rodnom kraju. Možda bi bilo dobro otići tamo i pokušati normalno zajedno živjeti?

Tako smo otišli preko granice, daleko od svih. Prva dva tjedna nam je bilo lijepo, zavoljela sam njegovu obitelj, a i oni mene. Dolazili su često kod nas. Pekla sam najbolji kruh i kuhala najbolje da su prste lizali. Čak me je šogorica molila kad pečem kruh da ispečem dva da bi ona mogla jedan ponijeti doma. Voljeli su se svi kod nas gostiti.

Dok nas je njegova sestra počastila samo jednom, kod brata i svekrve smo češće odlazili. Zahvaljujem najdražoj Sneži koja me naučila peći kruh, i njegovoj nećakinji Mariji koja je spavala kod nas kad njega nije bilo. Njih dvije su bile uz mene. Hvala im od srca! Ne mogu zaboraviti ni prekrasnu nećakinju Tinu koja mi je slična kao da smo najbliži rod.

Boraveći tako u okružju njegovih najbližih, mislim da sam lakše shvatila zašto je On takav. Svekrva, inače draga osoba, bila je mentalno bolesna, a jednom mi je u lucidnom času rekla da se klonim što dalje od prezimena koje sam uzela udajom za njega. Ispričala mi je kako je njegov tata doktor bio vrlo ljubomoran, pratio ju je, a znao joj je opaliti i šamar. Svekrva je došla iz sasvim druge, napredne sredine i ostala je u toj zabiti samo zbog ljubavi. Ostala i prolupala.

Kad bi spavala kod nas svekrva bi mi dozvolila da ju okupam, da joj obojam kosu ili lakiram nokte. Ta prekrasna žena nije više među živima.

Nadam se da je našla spokoj tamo gdje je sad.

Dva tjedna trajao je mir, a onda je On krenuo s glupostima kao: „Moj brat je ženskaroš, kloni ga se“. Nije mu se sviđalo ni što sam u dobrim odnosima s nećacima i nećakinjama. To je išlo tako daleko da je zabranio svim muškarcima iz vlastite obitelji da ulaze u naš stan dok je On na putu! Brat mu je rekao da nije normalan jer - kome da se obratim ako budem trebala pomoć?

Čisteći dvoetažni stan pronašla sam prislušivače.

Zar nije bilo dosta???

Severina: „ Gade!“

VOLIM TE

Boli me kad me tučeš.
Ne volim to,
ali volim tebe
i kad pljuneš mi u lice
bez ikakvog razloga
i poližeš moje suze.

Plačem i volim te....
I boli dok mi se smiješ,
dok me vrijeđaš,
boli me svaki dio tijela.

Ne ogledam se više
u ogledalu
jer ne želim pronaći
još jednu modricu.

Blaga sam prema tebi,
mislim, shvatit ćeš...
I sva moja čekanja
vrijede sekundu
tvog pogleda.

Sva sam tebi predana,
zamišljam nas sretno,
zagrljene...
Obrazi mi užareni
od tvojih šamaranja,
kosa raščupana,
jer opet si me vukao
i boljelo me...
ali ne toliko
da ti ne bih mogla oprostiti.

Moja ljubav prema tebi
nema granice.
Ja sam utopljenica
tvog pogleda.
Ne vidim, ne čujem,
ne dišem,
samo te volim.

To mi je dovoljno
da bih živjela.

A tako sam htjela
da, dok hodam
oborene glave gradom,
samo osjetim
da nekome nedostajem.

8. MOJ SIN - DOMINIK ANTONIO

Čudit ću se dok sam živa kako je od tako dvoje nesavršenih ljudi nastao tako savršen dječak. Ako me ičim u životu nagradio Bog, onda me nagradio takvim božanstvenim sinom. Baš me bogato nagradio! Već ga 15 godina gledam, gledam njegov savršeni profil i zaboravim na sve oko sebe. Gledam ga kako raste i pretvara se u mladića i pitam se da li će i koliko žena možda povrijediti (ne daj Bože!). A oči, njegove plave oči baš su onakve kakve sam poželjela dok je još bio u meni, dok su u meni kucala dva srca, moje i njegovo.

„Me encanta color azul porque mi hijo tiene dos ojos azules...”

Sama sam ga odgojila. Ako sam u nečemu najbolja onda je to u majčinstvu. Već sam 1989. kad sam osvojila prvo mjesto na izboru za miss plaže na Slanici (ništa spektakularno), izjavila da je moja velika želja biti majka! Gracias mi DIOS! Dominik Antonio je ostvarenje moga sna. Gledam ga s ponosom i bezgraničnom ljubavlju koja se ni sa čime ne može usporediti. U najtežim trenucima on mi je bio na pameti, ispred mene, iza mene, oko

mene, u naručju. Zalijepio se za mene i poželio mene za svoju mamu. Hvala mu na tome!

Kad se samo sjetim da ga njegov otac nije htio! Kad pomislim da sam ga rodila dok mu je otac bio tko zna gdje, a kad je nakon dva tjedna došao, pogledao ga je, pomilovao i - otišao. Imao je važnog posla.

Jako mi nedostaje ta mala mirišljava beba s toplim ručicama koje me grle. Kad bih mogla, opet bih rodila njega, svog Dominika Antonia. Zbog njega sam željela živjeti, zbog njega i dalje želim živjeti.

Želja mi je da bude zdrav i da bude sretan. Ne, ne treba zaboraviti ružne stvari koje je proživio u djetinjstvu, neka ih pamti i nauči se nositi s tim teretom. Neka ga to ojača jer se prošlost ne može izbrisati gumicom. Samo želim da ga to ne boli, da postane apsolutno ravnodušan. Pomoći će mu u tome i vrijeme kao i zdravi ljudi oko njega. Neka postane siguran u sebe i neka poštuje žene. Pristojnost i finoću ima. Ipak njegovo ime Dominik znači gospodin. Drugo ime, kršteno Antonio dobio je po Svetom Anti.

Znam, morala bih malo i zbog sebe željeti živjeti. Kad bi mi to ponekad palo na pamet rekla bih sama sebi da ću početi misliti na sebe kad Dominik postane odrastao muškarac i kad bude imao svoju obitelj. Možda onda.

U Dominikovoj osnovnoj školi svi su učitelji znali kakav smo pakao prolazili. Ne, nisam se ja njima nikada žalila, saznali su to iz medija. Nitko se nikada nije na to osvrnuo, nitko mi nikada nije ponudio bilo kakvu pomoć, izostala je ona dimenzija ljudskosti, empatije. Ne, nisam ih ja trebala, hvala dragom Bogu! Čast iznimkama kojih je ipak bilo: par učiteljica i nekoliko krasnih roditelja s kojima sam ponekad znala popričati o svakodnevnim životnim problemima.

Ali bile su i dvije posebno arogantne krave (neka mi krave životinje oproste) koje su se izrugivale s našim životima. Jedna mršava, koščata vještica davala je manju ocjenu mome sinu, manje nego što ih je zaslužio. To su potvrdila djeca iz razreda.

Zašto? Ne znam, to su one situacije kad učiteljica mrzi roditelja , a kažnjava dijete.

Vještica me nije mogla ni smisliti osobito kad bih se na sastancima pojavila dotjerana u društvu svog novog supruga. A što reći osim-isfrustrirana baba!

Usprkos svemu, kolo sreće se okreće, ne može u životu uvijek biti samo loše.

Grupa Pavel: „Ti si jedino moje važno, sve drugo ostaje prividno i lažno, sve je tobože“.

Bravo Sandročka! Sama si odgojila to prekrasno biće, tog anđela.

Ti si zaista - kako lijepo pjeva Jelena - „Žena, majka, kraljica!“

9. BIJEG IZ NJEGOVA RODNOG GRADA I SPAS U SIGURNOM SKLONIŠTU ZA ŽENE I DJECU

P...kao...Pripizdina...

Ah, tko mi je kriv što sam otišla u Pripizdinu, daleko od svih. Onako očajna, sama sam bila odlučila nama i našem braku dati još jednu, posljednju šansu.

Pobjeći odavde bila je nemoguća misija. Pobjeći od zlostavljača koji je u dvoetažnom stanu u zgradi tik do prekrasne zelene rijeke M. postavio prislušne uređaje po cijelom stanu: iz prizemlja, pa s vanjske strane uz zid na drugi kat, pa u spavaću sobu ispod bračnog kreveta. Pa sad ti bježi. Njegov kraj, njegova obitelj, njegovi ljudi...

Povremeno bih se javljala mami pred njim znajući da moram paziti što ću reći. Smješkala sam se u slušalicu i šalila, ali mama je znala... Osjetila je da je taj smiješak lažan, nije onako grleni, nego slab, drhtav. Zvala sam u sebi upomoć, a ona je to čula.

On ni tamo nije bio sav svoj. Zaprijetio mi je da ako pokušam pobjeći da će me razrezati na komadiće i pobacati ih po cijeloj Jugi tako da me ni Bog više neće moći sastaviti. Tada bi otišao na policiju i prijavio da sam pobjegla s drugim i ostavila njega i dijete! Jedino što sam mu tada rekla jest da ako ikad budem bježala da ću bježati sa sinom.

Najgore je što je Dominik to proživljavao i bilježio negdje duboko u sebi. Kad me tako On jednom čupao za kosu, šamarao i urlao da sam kurva, po tko zna koji put vidjela sam sina kako bježi pod stol. Jadno dijete se skrivalo.

Nešto je napokon u meni puknulo i odlučila sam da je 14 godina takvog života bilo dosta. Mali je tada imao pet.

On je dogovorio odlaske dvaput mjesečno po 4-5 dana avionom u drugu državu, „išao je raditi“. Obećavao je da ćemo jednom i mi ići, On će raditi, a mi ćemo u posjet mojoj mami. Obećao, ali to se

nikad nije dogodilo. Osjećao je da ako odem da je gotovo zauvijek. I bio je u pravu.

Kad bi On bio na putu kod nas bi spavala njegova nećakinja Marija jer je On mislio da je time dobio doušnika. Prevario se. Marija i njezina mama Sneža svakodnevno su vodile brigu o nama. Shvatile su koliko patim. Znale su da bi me On kad bi se vratio s puta šamarao i vrijeđao, govoreći da sam se za to vrijeme kurvala s frajerima.

Jednom sam ga molila da me pusti da odem sa sinom. Bolje da se maknem kad mu nikako ne pašem. Nisam mogla vjerovati! Rekao mi je da se spremim kofere, da će nam kupiti karte i sendviče i da će nas odvesti na vlak. Spremila sam se što sam brže mogla. Krenuli smo. Dijete je bilo sretno što će vidjeti baku. Dovezao nas je do stanice, kupio nam karte, dao mi ih i - otišao. Sjeli smo i čekali vlak koji je trebao doći za sat vremena. Vrištala sam od sreće u sebi bojeći se veseliti naglas. Još pola sata i odosmo zauvijek!

Deset minuta prije nego što je vlak stigao pojavio se On kao avet, a meni su se odsjekle noge.

„Što je kurvo? Daj karte!“

Iščupao mi je karte iz ruku, otišao na šalter, rekao im da se zabunio i tražio povrat novaca. Strpao nas je u auto.

On: „Mislila si da ću te stvarno pustiti, mater ti jebem!“

Da napišem kako je to završilo? Ne mogu...

Vratili smo se u zatvor... Svaku večer uspavala bih dijete, zaspala pored njega, On bi dolazio, izvlačio me iz kreveta, tražio da obučem izazovno donje rublje, štikle i da mu usred noći plešem, da izazovno njišem bokovima, a On bi se sav napaljen samozadovoljavao. Ne bi

to ni bilo tako loše, uopće ne bi da ja to nisam morala raditi na silu čovjeku koji me toliko mučio i ponižavao.

Nakon mog plesa, ovisno o Njegovu raspoloženju ili bi me poševio ili bi me potjerao u sobu. Tada bi se On prepustio gledanju pornića do ranih jutarnjih sati ili bi vodio duge telefonske razgovore. Nije me bilo briga što je imao pun ormar porno kazeta, nije me bilo briga što je imao hrpu fotografija golih žena koje je On slikao, nije me bilo briga s kim je toliko razgovarao. Htjela sam da me pusti na miru.

Samo sam ga jednom pitala što će mu hrpa fotografija golih žena. On je imao spreman odgovor, a to je da su sve to kurvetine koje su mu htjele zagorčati život. One bi zatrudnjele i onda bi ga htjele ucjenjivati. No, On se dosjetio da ih nagovori na fotografiranje ne bi li kasnije On njih ucjenjivao ako zatreba. Naravno, za mene su sve te žene, djevojke davno fotografirane, a ja sam primijetila da su neke novijeg datuma, u vrijeme dok je već dobro bio sa mnom. Sjećam se visoke plavokose djevojke u gaćicama slikane vani, ispred njegove makine sa registracijom koju je mijenjao u doba naše veze.

Počela sam svaku večer kad bih uspavljivala sina moliti u sebi Očenaš i po deset puta za redom. Dijete je već znalo da se molim jer bi se tada umirilo i stišalo. Jednu je večer zamolio da molim naglas, a nakon nekoliko večeri je rekao da će večeras on moliti. Sunce moje, sreća moja, sve moje, ljubav moja, anđeo moj! Moj sin! I tako bismo zaspali.

U tri u noći ušao bi On, upalio svjetlo, urlao, izvlačio me iz kreveta, rasturio posteljinu, bacao jastuke. Tražio bi neki dokaz da ga varam. Krvavih očiju, poput bijesne životinje napadao bi me da priznam. Što da mu priznam? Nisam znala, zaista nisam znala što to moram priznati. Onda bi se u trenutku smirio i rekao da pospremim nered i nastavim spavati.

Sve sam više tonula u mrak, u duboki bunar bez kraja, bez nade, bez svjetla, bez zrake sunca. Bilo je ljeto, u Njegovom kraju vruće ljeto, a u meni zima, sibirski hladnoća, beskraj ničega. Sneža i Marija bile su

u šoku kad sam im pokazala kuda vode kablovi i gdje su sve postavljeni prislušni uređaji. Izašle smo u šetnju jer vani nije mogao čuti o čemu razgovaramo. Rekla sam im da moram otići i da mi samo one mogu pomoći. Plakale su zajedno sa mnom. Mile moje, drage moje! One me nisu nikad zaboravile, a ni ja njih do dana današnjeg. Njih dvije imaju posebno mjesto u mom srcu.

Putovnice sam skrivala u zidu na jednom posebnom mjestu u garderobi, samo ih tamo još nije našao. Gdje god bih ih inače sakrila On ih je nanjušio. Zadnji put su bile zalijepljene na dno dječjeg krevetića, ali ih je našao i dobro me kaznio zbog toga. Onda sam ja morala biti jaaako dobra pa bi mi ih vratio. Kad god bi se vraćao s puta znao je sve što se događalo u međuvremenu, sve o čemu sam razgovarala u stanu s Marijom. Već sam znala da u stanu moram govoriti samo ono što On smije čuti. Ne smijem se žaliti, ne smijem plakati, samo se smijati i govoriti da mi je tu lijepo. On bi, kad bi bio doma, svakodnevno odlazio dolje u auto, nas bi gore zaključao, mi bismo ga s balkona dva tri sata gledali kako telefonira s nekim. Mahao bi nam i smijao se.

Noći su bile sve gore. Sve češće sam morala plesati. Nisam to više mogla trpjeti, a nisam se smjela buniti. Gadilo mi se kad bi me dodirnuo, ali sam šutjela. Čvrsto sam odlučila da ću pobjeći, ali još nisam znala kako.

Na "službeni put" uvijek bi odlazio u srijedu ili četvrtak a vraćao se u ponedjeljak. Toga puta je sve bilo nekako čudno, a njegovo je ponašanje odavalo da nešto ne štima. Činilo mi se da je na avion otišao ranije nego inače. Pozdravili smo se, pitao me hoću li biti dobra kao i inače. Otišao je, ostavio nam je hranu, ali ne i novac, čak ni za svakodnevni svježi kruh. Njegova muška rodbina imala je uobičajenu zabranu dolaska dok Njega nema.

Ne znam što me ponukalo da okrenem broj telefona zrakoplovne luke i da pitam kad kreće avion za taj grad. Žena je rekla da let kasni sat vremena. Nazvala sam Njega i pitala ga kako je, je li krenuo.

Odgovorio je da je već stigao, da je u roamingu! Čudno... zaista čudno ...

Ali, ne! On je ostao, nije otputovao, laže! Izjurila sam s djetetom k Sneži. Preklinjala sam je nek mi pomognu. Morala sam nekako pobjeći, ne mogu više ovako! Ako On već glumi da je na putu, znači da se neće pojaviti do ponedjeljka.

Marija je i te noći spavala kod nas. Vani smo se dogovorile što ćemo u stanu tražiti. Morale smo naći dokaz da je On zaista blizu. Ušle smo u stan, zabavile dijete s igračkama i počele tražiti. Na kraju sam se popela na stolac i na vrhu ormara pronašla mali uključeni kazetofon! Gorjela je crvena lampica. Prstom sam pokazala Mariji. Bila je užasnuta.

Dakle, On bi dolazio u stan, preslušavao kazetu, vratio je na početak i stavio opet na snimanje. I tako bi dolazio svaki dan kad smo bile u šetnji. Ok, sad smo saznale nešto što nismo znale, a sumnjala sam. Vani u šetnji razradile smo plan bijega. Ovako: vlakom ne bježimo, u poslijepodnevnim satima ne bježimo, a pogotovo ne bježimo noću. On je cijele jebene noći najaktivniji, budan je do jutra.

Kada da onda bježimo??? U ponedjeljak ujutro kad On spava dubokim snom. Dakle, On će se zadnji dan pred „povratak s puta“ malo primiriti. Dobro, ponedjeljak ujutro.

Sneža i Marija posuđuju mi novac da s pošte nazovem mamu. „Majko, ja bježim, treba mi novac za kartu, šalji mi moj dječji doplatak koji je na računu.“

„Hvala Bogu dijete, znala sam da nisi dobro. Obavijestila sam Sigurno sklonište za žene i djecu, ali nemaju ovlasti preko granice. Čim prijeđeš granicu, imat ćeš njihovu zaštitu, to mi je garantirala Magda. Šaljem novac odmah.“

On je sve to vrijeme spavao kod brata ili bauljao po susjedstvu. Kupile smo kartu za autobus. Nedjelja je navečer, uspavala sam sina. Usred noći, u mraku, u tišini, spremale smo kofere. Jedan s mojim

osnovnim stvarima, a drugi za sve djetetove stvari i igračke. Jebeš bunde, jebeš, štikle, jebeš Njega i ovakav život!

Nisam spavala cijelu noć, nije ni Marija, a ujutro oko sedam spremila sam maloga i rekla mu da idemo k baki, u zoološki vrt, k prijateljima, a tata će doći za nama ako stigne. Marija je zvala taksi. Tamo taksi vozi za jedan euro po cijelom gradu. Taksi je stigao. Noge su mi drhtale, osušila su mi se usta. Ne znam kako sam uopće došla do prizemlja. Ispred zgrade nema nikoga osim ljubaznog taksiste.

Dijete je mirno, a ja samo glumim mirnoću.. Drhti i moja Marija. Kupila sam kartu samo do grada gdje živi moja draga, najdraža tetka B. od početka rata u Jugi. Nisam imala novca do moje zemlje i moga grada. Kupila sam malome sendviče i sokove, ja nisam jela. Samo da sjednem u bus.

Deset je sati.., bus kasni jedan sat, u p. m.! Skrivamo se u jednoj maloj uskoj uličici, a sunce zapeklo, znoj curi... Još malo, još pola sata. Dolazimo na stanicu, okrećem se panično oko sebe očekujući da će se svakog trena On pojaviti i zdrobiti me. Ovaj put bih zaista bila mrtva.

Ispred autobusa neka žena telefonira. Zamolim je mobitel, ona kaže da je službeni i da nema problema. Valjda je vidjela da sam izvan sebe. „Halo tetka, ja večeras stižem.“

Ulazimo u bus, Marija tako tužno plače, a ja još tužnije... Umirem, povraća mi se, noge mi drhte, vrti mi se. Samo Dominik veselo maše, on se voli voziti. Bus neki stari ispovraćani, smrdljivi, ali meni najdraži na svijetu.

Stisnem svog anđela, on zaspi. Još malo, još malo... samo da prijeđemo granicu. Evo nas prelazimo je, evo nas, još smo živi! Adio Pripizdino! Ne ponovilo se!

Kod moje tete i mojih bratića proveli smo nekoliko dana u smrtnom strahu znajući da će On vrlo brzo saznati gdje sam. Vrlo brzo nazvao

je tetu i prijelio. Nisam mogla više biti kod njih. Skupili su novac i pomogli nam da zbrišemo. Hvala im do neba!

Još su mi noge klecale, a već sam bila u maminom stanu. Pri bijegu su mi pomogli i Njegova i moja obitelj. Prestrašena, jadna, izbezumljena, gladna, jer sam imala novaca samo za kartu, sendviče i sok za mog malog anđela, ali živa! To je u tom trenutku bilo najvažnije. Znala sam da će zlostavljač nanjušiti gdje sam. Morala sam brzo razmišljati jer ni kod mame nije bilo sigurno.

Policija nas baš i nije shvaćala ozbiljno iako su znali i bili svjedoci da me godinama zlostavljao i fizički i psihički. Znala bih hodati s modricama po gradu gdje smo živjeli pa ga je jednom policija i novčano kaznila. Sto puta sam bježala od njega, došao bi po mene i sto puta mu se vraćala. Moja najveća greška. Jednom kad zbrišeš i spasiš glavu na ramenu, ne vraćaj se u pakao! Kod mame smo bili nekoliko dana ne izlazeći iz stana kad se jedno jutro čulo kucanje i zvonjava. Više puta. Bio je to On. Opet onaj strah kad ti klekaju koljena, cvokoću zubi kao da si usred najgore zime vani u bluzi.

Tada je pala odluka da moram hitno u Sigurno sklonište. Magda je rekla da će doći netko od njenih po nas i da spremim sve što će nam trebati za nekoliko mjeseci. Nisam znala kamo idem, ali morala sam, morala sam nekome vjerovati, morala sam spasiti i sebe i sina.

Nisam pogriješila što sam povjerenje dala Sigurnom skloništu. Na vratima su nas dočekale stanarke s djecom, sve sa sličnim problemima. Jedno drago, najdraže lice pruži mi toplu ruku, nasmiješi se i zaželi nam dobrodošlicu. Da mi je netko u tom trenutku dao ne znam što, ne bi mi toliko značilo koliko mi je značilo tada taj osmijeh. To toplo najdraže lice je danas moja krizmana kuma Jadranka, a njezin sin je Dominikov krizmani kum.

Taj susret nikada neću zaboraviti. Bilo nas je pod istim krovom ukupno dvadeset, devet žena i 11 djece. Mnogo različitih karaktera, svakodnevno se dijeli i dobro i zlo. Kakve li su to priče bile, tužne i

potresne. Plakala sam i zbog sebe i zbog njih, plakala sam danima, noćima, tjednima, mjesecima... I još mogu plakati.

U večernjim satima prostorom je vladala tuga. U dječjim očima, njihovim krupnim suzama i noćnim vriskovima, jecajima majki, u zidovima...Tuga. Djeca bi se noću budila, plakala i drhtala zbog ružnih snova. Mnoge smo noći probdjele. Čak su zavjese tužno zašuštale kad bi kroz odškrinut prozor ušao tužan povjetarac.

Kad bi sve utihnulo, činilo se da je i zrak koji udišem težak i tužan. Kad bismo napokon uspavale djecu, još dugo ne bismo mogle spavati. Sjele bismo u boravak i do jutra znale potiho pričati svaka svoju priču. A svaka je bila tužna i grozna. Kao da naši zlostavljači nisu bili ljudska vrsta, tako se činilo.

Danju bi sve nekako bilo lakše. Vladao je red, organizacija i pomoć baš na nivou. Uz lagane obaveze koje su nas vraćale u normalu i rad laganim tempom vrijeme bi proletjelo. Brinule smo o djeci i igrale se s njima uz smijeh i pjesmu. A, vraga nam se pjevalo, ali morale smo zbog njih. Zamolila sam odmah sve raspoloživo: psihologinje, psihijatrice, terapije... Sve, samo da mi netko na kraju kaže da JA nisam luda jer uvijek sam i za sve JA bila kriva, JA sam bila luđakinja. „Ne pozdravljaj susjede, ne idi na kavu s frendicama jer kurve idu na kavu, ne lakiraj nokte crvenim lakom...”

ON je osoba koju do tada nitko nikada nije ostavio. Bio je faca. ON je bio taj koji je ostavljao sve svoje cure, žene i ljubavnice. Tko sam JA da se usudim bježati od tako krasnog čovjeka? "Moraš biti sretna što sam ti dao svoje prezime..“

Svaka čast Magdi koja je odmah reagirala da bi nam se pomoglo. To što su Magda i njezina uhodana ekipa učinile za nas nikada neću zaboraviti. Psihologinje su odmah počele s terapijom. Moj maleni je bio tipičan školski primjer. Bio je premali da bi mogao ispričati što je sve vidio i čuo pa su stručnjaci na prekrasan način to odradili. Stavili su pred malenoga papir i veliki paket raznobojnih flomastera u

raznim bojama. Dominik je od svih boja izabrao četiri: crvenu, crnu, smeđu i sivu. Od svih boja baš te mračne i agresivne!

Žao mi je što nisam ništa od tih crteža mogla zadržati jer su ih koristili u svojim predavanjima. Eto koliko su bile dobre i koliko su toga govorile. Dakle, s te četiri boje Dominik je nacrtao kuću s nogama i krilima, kuću strave i užasa. Znači, mi nismo imali dom, stalno smo se seljali, a po bojama se može zaključiti kako nam je bilo. Jedan je crtež bio jako zanimljiv. Na listu papira prvi i najveći je bio otac, do njega malo manji Dominik, a u daljini neka mala JA. Sve je jasno. Bilo je tu i raznih crteža koje neću spominjati.

Bilo je to šest mjeseci plača i smijeha, baš tako: red plača, red smijeha. Čak sam se uključila u radionicu gdje sam radila predstavu s djecom, učila ih plesati i pjevati nove pjesmice. To me ispunjavalo. Uz nas je tamo bila i žena koja nam je puno pomogla, ja sam je zvala Mama, i neću nikada zaboraviti to toplo i drago biće koje je svakodnevno bilo s nama. Najvažnije je od svega što sam napokon od stručnih osoba, a među njima je bila i prekrasna psihijatrica dr. Suzana, dobila potvrdu da sam JA normalna. E, pa valjda to nešto znači.

Eto, sve moje prijateljice i ti, moja bliska prijateljice K. iz istog grada, koja si prošla sa svojim sinom sličnu priču i odlučila prekinuti takav brak, a i ti sestro, i ti prijateljice koja živiš preko granice i dijeliš sa mnom istu sudbinu, a još uvijek se vrtiš u krugu kao ja nekad, znaš sve, proživljavaš sve što sam i ja, ali nisi još došla u fazu da javno progovoriš... Sve vi i one ostale koje ne znaju, znajte da niste ništa krive.

Osim što ostajete u takvoj vezi i vrtite se u krug. Čekate udarac, primite udarac, a onda živite za nježan dodir i lijepi pogled svog zlostavljača, pogled koji se možda dogodi, a možda se i ne dogodi. Nikad. Nadate se da će se možda nešto promijeniti. I tako se vrtite u krug čekajući neku pozitivnu promjenu. Ne činite ništa, ne izlazite jer ne smijete, ne radite, jer gdje god radile zlostavljač dolazi, ponizi vas na radnom mjestu, prati vas gdje god krenule.

Činite veliku pogrešku! Samo ste vi te koje možete promijeniti nešto, promijeniti sve što vas smeta i boli! Nitko drugi ne može to učiniti umjesto vas. Vi i samo vi odlučujete! Ali, naravno, uz takvu podršku koju sam ja tada imala, uz podršku Sigurnog skloništa, jer je sve onda mnogo lakše.

Draga moja prijateljice Jelena, ti u koju je bivši muž pucao u Nazorovoj, u Domu za nezbrinutu djecu kad si išla u posjet svome djetetu. Ti koja si mrtva od 16. 06. 2006. Ove godine bila sam ti na grobu. Kiša, vjetar i snijeg isprali su tvoje ime s križa. Kako je to tužno, strašno tužno. Drveni križ bez imena i prezimena, grob obrastao korovom. Tako mlado biće, crne kose, svijetle puti, kao Snjeguljica. Nisi imala i nemaš nikoga od svojih kome bi nešto značila. Nitko od tvoje obitelji ne posjećuje tvoj grob i neka za to budu kažnjeni. Nitko te ne posjećuje osim povremeno tvog najvjernijeg prijatelja koji te jedini iskreno volio godinama prije i godinama poslije. Molim te pomози mu da nađe svoju sreću jer još ga uvijek boli pomisao na tebe. Kratko sam te poznavala i znam sigurno da nisi zaslužila takav kraj. Bila si mi prijateljica, zavoljele smo se. Tvoj sin je sada udomljen u nekoj obitelji, nitko ne zna gdje. Dao Bog da barem on ima sretno djetinjstvo i život kad već ti nisi imala. Tebe više nema. Kad si otišla tvoj sin je imao samo godinu dana. Zbog ljudske pogreške tebe više nema. Bog vas gleda, a i Jelena! Jelena... neću te nikada zaboraviti...

Na putu ka svom ozdravljenju bila sam i na seminaru sad pokojnog patera Linića u Taboru, osjetila snagu Duha Svetoga i ojačala još više svoju odluku da se nikad više ne vratim NJEMU.

Ne smijem nikako zaboraviti zahvaliti se Udruzi „Stepinčeva oaza mira“ i dobrom I. koji su više puta donirali hranu mojoj obitelji. Također hvala teti V. i mojoj bakici. Velika vam hvala!

„Jer velik si, činiš djela velika... Nitko nije kao Ti, Isuse... Nitko nije kao Ti.“

10. DOKAZ OČINSTVA

Kad smo se sudski razveli, odredili su mu najnižu alimentaciju, s obzirom da je dijete pripalo meni. A kome će? Bila sam zadovoljna i s tim najnižim iznosom. A kako je On reagirao? Rekao je da On neće davati novac jer sam ja kurva i tko zna čiji je Dominik sin. Halo!!! Rekao je da traži dokaz očinstva i da ako se dokaže da je On otac, da će tek onda sve uredno plaćati.

Zar nije bilo dosta poniženja u mom životu? Pristala sam odmah, bez pogovora. Platilo je oko sedam tisuća kuna i dokazano je da je On otac.

Pobjegla sam od njega 2005., razvela se 2006. i sve ove godine ja se s njim natežem po sudovima zbog neplaćanja alimentacije. Dva puta je dobio uvjetnu kaznu zatvora i svaki put kad mu je tako gorilo pod petama onda bi platilo. Nikada redovito, nikada ni neće. Ja svaki mjesec sve ove godine komuniciram s njegovom dragom četvrtom suprugom i molim je da mu kaže da plati alimentaciju. Onda on ipak plati jer, jadan, treba ga podsjetiti svaki mjesec da ima sina.

Pune četiri godine nije ni pitao za njega, a vrlo često je u našem gradu. Bog te gleda i Bog plaće!

Vjeruj, nećeš ni ti vječno ...! Gade!

NEBESKI ZVUCI

Nebeski svirci božanstveno sviraju
Kao da me zovu, do srca me diraju.
I ti zvuci rajski kao na Zemlji mjesec majski
Mirišu ko cvijeće u proljeće.
Ti su zvuci plavi i ružičasti i zelene su boje
I sviraju, sviraju
Kroz dugu prolaze i plešu
Vesele srce moje.
I duša moja smije se
Anđeli znaju sve...
Pružaju mi ruke i zovu me.
Al, ne mogu, još nije vrijeme
Moj sin je ovdje, treba me.
Suza je topla, obraz mi grije
Sin me gleda
Sin me gleda i plavim očima mi se smije.
I sunce grije i vjetar u kosi...
I svirci me zovu
Anđeli pokazuju put.
Al, ne mogu, nije vrijeme
Krila mi nudite uzalud.
Drugi put... obećajem... drugi put...

12. NE, ZA MENE JOŠ NIJE BILO DOSTA TUGE

Nakon svih mogućih patnji i tuge nadala sam se da sada sin i ja počinjemo novi život. Ja i moj sin i više nitko. Radila sam da prehranim sebe i malog. Živjeli smo kod mame u stanu od 34 kvadrata.

Ima još puno udaraca o kojima nisam spremna pisati. Jako je bolno kad te izdaju najbliži, rugaju ti se i naslađuju se tvojom nesrećom, smiju ti se u lice. Misle da će njima uvijek cvasti ruže. Ogovaranja su bila da se previše dobro oblačim, da mi znači ništa ne nedostaje. A ja nikad na sebi nisam imala skupu odjeću i nisam kriva što mi sve dobro pristaje, pa se samo goriko nasmijem. Smetao im je i moj osmijeh dok sam koračala ponosno ulicom. Mnogi bi me rado vidjeli na koljenima kako ih molim koricu kruha.

Nikada to nećete doživjeti! Nikada!

Zašto sam im smetala to samo oni znaju. Rastavljena žena je uvijek na udaru. Podsmjehivali su mi se oni od kojih sam najmanje očekivala. Upucavali su mi se razni oženjeni muškarci i davali si za pravo da me prate i svojataju i to samo zato jer sam prema njima bila ljubazna. Davali su si za pravo da vode evidenciju gdje izlazim, s kim se družim, da mi mobitelom šalju uvredljive i prijeteće poruke i to zato jer nisam htjela biti njihova. Spominjem ekstreme jer uvijek ima i onih normalnih.

U tom teškom razdoblju često bih išla k bližoj obitelji u goste. Za većinu njih bila sam glupa, rugali su se jer živimo u tako malom prostoru, bahatili se kako često roštiljaju, a znali su da mi jedan dan jedemo ajmprem juhu, drugi dan pečena jaja, treći dan kuhana jaja.

Meso se jelo samo nedjeljom.

Boli su me u srce vrlo često, govorili da mi je sin čudan i to samo zato jer nije bio nestašan kao njihova djeca, bio je pristojan i

poslušan. Znala sam i osjećala da nisam dobrodošla i da im moji problemi idu na živce.

Nije mi bilo teško staviti sina u kolica i putovati po snijegu i hladnoći, busom i tramvajem na drugi kraj grada. Morala sam izaći iz kuće, na zrak, u prirodu. Voljela sam biti sa svojim sinom najdražim na svijetu. Bio je jako dobar dječak, drag i umiljat. Iako je sad u pubertetu i dalje je kulturnan i fin.

I tako bih došla sa sinom na vrata najbližih osjećajući u zraku podsmijehe. Bila sam tužna, najtužnija, siromašna, ali uvijek dotjerana, s najljepšim i najurednijim sinom. Bez obzira na svoju situaciju, nikad nisam došla praznih ruku, nikad. Red se zna.

Urezala mi se jedna rečenica u srce i nikada je neću zaboraviti. Dotična osoba, muška, razmažena i napuhana, ovisna o mamacu, odrastao i k tome i otac – fuuuj - ta osoba zbog koje zapravo tamo i nisam došla, dočekala me riječima: „Kaj je, opet si se došla k nama našderati?“

Zemljo, otvori se! Grohotom se smijao svojoj rečenici rugajući mi se da bi na kraju rekao da se samo šalio. E, jebiga sad, što si rekao, rekao si. Ne znam što mi je bilo gore: glasni komentar toga kretena ili podsmijesi ukućana kojima se u očima vidjelo da odobravaju njegove riječi.

Eto, to je bio jedan od mojih odlazaka rodbini "u goste".

Nisu mi ni „prijateljice“ bile bolje. Neke od njih činile su sve da bi se sa mnom nadmetale. Znala bih se pitati što ja to imam što sve njih navodi na ljubomoru, na zavist? Još uvijek ne znam, ali nije me niti briga. Klonim se danas takvih ljudi.

Mislim da se u jednom jedinom trenutku život može okrenuti naglavačke. Nitko od nas ne osvješćuje taj dio sebe i nikad nismo

spremni na promjene. Na neke stvari možemo utjecati, a na neke ne.

Što je to toliko proketo u ljudima da žive za to da bi nekome napakostili? Valjda žive u uvjerenju da će u njihovom životu uvijek sve biti kako treba, pa se smiju i sprdaju s jadnim i slabijim bićem, hrane se njegovom tugom i boli jer „jadni nemaju dovoljno svoje hrane“ i dosadno im je. Da, takvima je dobro pa ne razmišljaju o „kolu sreće koje se okreće“.

Nikada ne možemo znati gdje će se, kada i kako „kolo“ zaustaviti. Trebalo bi im reći: živite tako svoj život, prolaze godine i doći će starost, a vi nećete ni znati da ste živjeli. Život će proći pored vas jer niste brinuli svoju brigu nego tuđu, moju. A moja je sudbina negdje zapisana baš kao i vaša.

Ja ne znam što me sutra čeka, ali ne znate ni vi.

Samohranu majku i rastavljenu ženu nitko ne želi u svojoj blizini. Rodbina joj se ruga jer nije uspjela sačuvati brak, znači, ne vrijedi. Udane prijateljice ju ne žele u društvu jer se boje da se slučajno ne bi svidjela njihovome mužu. U djetetovoj školi uređena samohrana majka je žena kojoj ne treba pomoć jer „ako se zna urediti, zna se i brinuti o sebi i djetetu. Njoj ne treba pomoći, snalazi se ona (ha, ha tko zna kako...)“.

A muškarci ko lešinari, oženjeni i slobodni, love jadnu, ucviljenu i zgodnu samohranu majku. „Eh, da je umočiti malo, neće nitko znati. Sad je samohrana majka, sama je, sigurno joj fali dobar seks. A što to ona glumi da neće? Ma hoće, hoće, samo glumata...“

Samohranoj majci kao da na čelu piše: „Uđi slobodno, tko god želi i kad god hoće, otvorena su mu vrata“.

Fuj, smradovi!

Ako daš - kurva si jer si dala jednome a to znači da daješ svakome.

Ako nedaš - kurva si jer daješ svakome pa zašto ne bi dala još jednome?“

Jadni ste i odvratni, a ja vam se smijem.

Ništa nemam, a imam sve. I, sretna sam! A vi?

Bare: „ Gdje je nestao čovjek ?“

13. PAKAO I RAJ

Hm, i Pakao i Raj imamo na Zemlji. Treba li nam veći pakao od ovog svjetovnog pakla? Treba li nam veća negativna energija od zlih i zavidnih pogleda ljudi? Treba li nam veća mržnja od one koju osjećamo od tobožnjih prijatelja, velikih glumaca koji nisu s tobom da bi te utješili kad si tužna ili da bi se s tobom zajedno veselili kad si vesela? Imaju oni svoje razloge, tko zna koje. Trebaju li nam ratovi pored ovozemaljskih katastrofa, potresa i poplava koji ruše i uništavaju sve pred sobom? Trebamo li osjetiti veću bol od one koju nam najbliži od kojih to ne očekujemo zariju do kraja nož u srce i još ga okrenu da više boli jer nije boljelo dovoljno. Da, neka boli još više!

Treba li nam veći pakao od onoga kad te izjeda karcinom i znaš da nema pomoći? Ti urličeš, moliš pomoć, ali ne može ti više nitko pomoći. Tebe razdire utroba, raspadaju ti se organi, čitavo tijelo, ždere ti ga rak nemilosrdno...

Sotone vladaju ovim svijetom. Kako li tek izgleda pravi pakao kad nam je ovozemaljski ovako grozan? Gledaju li nas to sotone, prate li nas ili možda živimo s njima i susrećemo se svakodnevno s njihovim krvavim izbuljenim očima. Osjećate li da gubite snagu i volju za životom? Sotona vas jede, hrani se vašom energijom, siše vam krv, želi i vašu dušu. A vi želite pobjeći ali slabi ste, sve slabiji, sve dok vam se život ne ugasi kao kad puhnete u zapaljenu šibicu.

I u jednom djeliću sekunde ugasi se šibica.

A Raj? Raja imamo puno manje. Živimo za taj trenutak kad pomislimo da smo u raj. Normalnu osobu sitnice čine sretnom. Često gledam u nebo. Promatram oblake. Volim oblake. Tako su veličanstveni u tim svojim putovanjima nebeskim prostranstvom. Smiruju me i kad ih gledam izgubim se u prostoru i vremenu, zaboravim sve oko sebe. Gledam ih kako putuju onako pjenasti, prpošni i mekani, kako se pretvaraju u razne oblike. Volim ih kad je nebo čisto i plavo pa kad ga bijeli oblaci učine božanstveno lijepim.

Jako volim anđele i vjerujem u njih. I možda je moj pogled toliko uperen u nebo baš zato da bi ih ugledala? Nisam imala tu sreću, ali ponekad ih osjećam, neobjašnjivo, ali često ih zamolim da mi čuvaju sina na putu do škole. Ne vidim ih, ali znam da me čuju.

To je za mene raj. Raj je i kada u najvećoj boli na svijet donesemo dijete, kada smo uz njega, kad ga gledamo kako raste i kada to dijete prvi put kaže: „Mama.“

Raj je i kad te obasja sunce i ozari ti lice, kada kroz krošnju bogatu i cvjetnu, zraka sunca dotakne baš tebe. I kada te poljubi netko u čijim očima ugledaš sebe ljepšu nego što si ikada bila. Onda kada posrneš, a taj netko je tu upravo do tebe, baš tad kad ti treba pružiti ruku da ne padneš na nos.

I Raj i Pakao imamo na Zemlji. Ne mogu ni zamisliti što nas čeka u pravome Raju i pravome Paklu. Pitam se samo da li me gore čekaju moja djeca, svi moji anđeli koje sam abortirala? Jesu li mi oprostili? Posjete li nas nekada dolje na zemlji i zagrle li svoga bracu Dominika dok spava?

Molim vas, oprostite mi, voli vas vaša mama.

„Dobro jutro Labudice moja, dobro jutro Draguljice!“ Tako me moj Dominik dok je bio mali često jutrom budio.

Zar to nije Raj?

14. FAZE PATNJE

Bojan Jambrošić: „ Koraci me sami vuku tu, kao more kamen prema dnu...

Oh, kakav je to osjećaj kad se riješiš zlostavljača kojega si, da, nekad voljela ali i kojega si se panično bojala! Kako ga opisati? Od djetinjstva plačem. Uskoro ću imati 44 i još uvijek plačem.

Pita me Najdraži (sadašnji suprug) otkud mi toliko suza, a ja na to pitanje nemam odgovor. U Sigurnom skloništu sve su žene već znale moje faze. Sad se smijem, a u sljedećem trenutku u kutu plačem i ne mogu prestati.

Tako mi je bilo za vrijeme lošega braka i punih šest mjeseci od kad sam se odvojila od Njega. Sad kad pišem o tome pitam samu sebe kako uopće možeš voljeti i plakati za nekim tko te toliko ponižavao, tukao i činio bezvrijednom. Mislim da su te faze posložene kod većine zlostavljanih žena po nekakvoj urednoj školskoj shemi.

1.FAZA

Patnja i tuga za čovjekom koji te totalno uništio, bolesna patnja, nemoć, izgubljenost, očaj. Osjećaj da bi se možda nešto moglo promijeniti ako se vratimo svom „dragom“ zlostavljaču, ako pokušamo biti bolje. Najčešća pitanja samoj sebi: „Da se vratim? Možda sam ja kriva? Da, sigurno sam ja kriva. Možda je on ipak u pravu?

2.FAZA

To je vrijeme kada već intenzivno krivimo samo sebe, imamo ludu želju čuti mu glas.

3.FAZA

Djetetu sigurno jaaako nedostaje tata, izvlačimo se na dijete. Pa, i nama još uvijek nedostaje. Na batine smo navikli. Ma, nije On tako loš, ima On i dobrih strana.

4. FAZA

Prolazi vrijeme. Za sve je potrebno vrijeme. Najbolje bi bilo kad bismo prespavali neko duže razdoblje, ali ne ide to tako u životu. Dijete nas treba. Postajemo svjesni da moramo biti mirni i racionalni **zbog djeteta.**

5.FAZA

Vrijeme ide ali se stalno vraćamo na priču o zlostavljaču. I dalje plačemo, u svim fazama plačemo. Osjećamo i mržnju i ljubav (bolesnu ljubav). U jednom trenutku svaljujemo krivnju na sebe, a u drugom je ipak On kriv.

6.FAZA

Opet emocije, bijes. Ja sam lavica i moje me dijete treba! Ovo je isto bolna faza, ali sve više postajemo svjesnije.

7.FAZA

Još uvijek ne izlazite iz kuće, osjećate se bezvrijedno. Poželjeli biste umrijeti, ali ipak želite živjeti zbog djeteta. Onda ipak želite živjeti malo i zbog sebe.

8.FAZA

Mrzite muški rod i odlučujete da ne želite više nikakvog muškarca blizu sebe nikad u životu! Gadi vam se muški rod!

9.FAZA

Odlučujete se izaći vani među ljude, uredite se. Primjećujete da vas muškarci gledaju. Odlučujete da vam ipak samo povremeno trebaju i onda im se usput i svetite jer su GADOVI!

10.FAZA

Ipak nisu svi muškarci isti. Ovo je faza kad nalazite srodnu dušu koja vam pomaže da dođete k sebi i počnete uz njegovu pomoć ozdravljati. Važno je dati si priliku. Najveća je pogreška nakon teškog života ući odmah u ozbiljnu vezu. Treba biti malo sama, srediti dojmove o prošlosti, srediti se sama sa sobom i onda krenuti dalje. Novom ozbiljnom partneru moramo dati bolju, novu sebe. Put je dug i nije lak, ali u mom slučaju bio je uspješan.

15. SNOVI NAM GOVORE

San 1.

Sanjala sam to davno, još dok sam bježala i vraćala se Njemu. Bio je to crno-bijeli film: saznajemo iz medija da će dan poslije (sutra) doći do smaka svijeta i da nitko tu više ništa ne može učiniti. On i ja smo znali što nas sutra čeka, a sin je premali da bi išta shvatio. Sve je crno-bijelo. Ustajemo tog sudnjega dana i ja kao i svako jutro radim doručak. Nas troje sjedimo za stolom, pojedemo i onda se čvrsto zagrlimo. U tom trenutku film nije više crno- bijeli. Prsne Zemlja kao veliki vatromet u crveno-narančastim tonovima. I naša se tijela rasprsnu u milijardu komadića u crvenim, žutim i narančastim bojama, tako da nas ni Bog ne može više sastaviti.

Kad sam se probudila znala sam da smo On i ja u ovom životu odradili našu zajedničku karmu.

San 2.

Kad sam upoznala Najdražeg (sadašnjeg supruga), sanjala sam isto vrlo zanimljiv san. Opet je crno-bijeli. Na jednoj strani stojimo sin i ja držeći se za ruke. Ispred sebe gledamo: tri su puta. Jedan je jako širok, asfaltiran, jedan je mala, uska stazica, a između ta dva puta je osrednji put, neasfaltiran, prašnjav.

E, na tom putu stoji Najdraži i širi ruke prema nama, zove nas k sebi. Mi prilazimo, primamo se za ruke i laganim ali sigurnim korakom krećemo tim putem u istom smjeru, ravno naprijed. Zajedno.

Tada sam znala da ću biti s tim čovjekom. Bili smo u vezi tek tri mjeseca kad smo odlučili početi zajednički život.

16.SUPRUG BR.2 - NAJDRAŽI

Oliver : „ Bez tebe nestat će sunca...“

Severina: „ Virujen u te, s tobom živin lipo...“

Kako lijepo mene budi moj Najdraži:

„Dobro jutro, ljubavi. Svakim danom volim te sve više.“

„Sandročka, ljubavi, s tobom počinju i završavaju sva moja sjećanja.“

Tako započinje dan s mojim Najdražim. To sve govori.

Branko se pojavio u mom životu u vrijeme kad sam bila definitivno odlučila da ne želim u svom životu biti u blizini muškarca. Ne želim nikakvu ozbiljnu vezu! S Brankovim dolaskom počinje moje psihičko i fizičko ozdravljenje (i još uvijek traje).

Massimo: „ Dodirni me slučajno, kad bez daha ostanem, izvuci me sa dna ponovo, ne daj me...“

Ja sam za njega bila potpuno osvježenje, netko koga je tražio čitav život (to on kaže). Na početku je bio samo još jedan muškarac u nizu koji će me, mislila sam, početi kontrolirati, zlostavljati, vrijeđati. Kad tad. Od čitavog muškog roda za mene je dobar bio samo bio moj sin, budući odrastao muškarac.

A kako sam upoznala Branka? Upravo onda kad nisam trebala nikakvu vezu. Ali, očito je moja duša vapila za iskrenom ljubavlju. Bilo je to 2009. kad sam angažirana kao glasnogovornica u gradu , na izboru za gradonačelnika toga grada. Najdraži se dugo bavio politikom i tako je bio prisutan na istom mjestu gdje i ja.

Zasvirala je glazba, on mi se približio i zanjihao me. Moj Najdraži, magistar prometa, objasnio mi je da je već godinama nesretan i da

mu srce govori da sam ja ljubav njegova života. Zamolio me da mu pružim priliku da mi pokaže koliko mu je stalo.

Jbg, riskirala sam i zasad nisam požalila. Evo, već sam skoro šest godina s muškarcem u kojega sam sumnjala u početku. Uz njega sam shvatila da „odlično kuham, da sam izvrsna domaćica, da sam prekrasna majka, pametna i lijepa, da sam zaslužila poštovanje i ljubav, da sam zaslužila biti sretna.“

To mi do tada nitko nije rekao. Kad se pogledam u ogledalo volim se sve više. Ovu podršku i ljubav koju sada imam nikad nisam imala. Uz Najdražeg sam dobila i brata i oca koje nisam imala, a i najbolju prijateljicu kojoj mogu sve reći, naravno i ljubavnika koji i u tom slučaju misli na mene. Rekla sam mu na početku da volim samo svoga sina i nikoga više, a on je rekao da ima dovoljno ljubavi za sve nas.

Imam mir u duši kojega nikad prije nisam imala.

Nikad ne znamo što nam život nosi. Volim ga, zahvalna sam tom čovjeku što je bolji tata mome sinu nego što je to ikada bio i što će to ikada biti njegov biološki otac.

„Ljubav je uzajamno davanje i primanje.“

Nema uživancije ako samo ti daješ nekome ljubav a taj ti ne pokloni ni osmijeh. S druge strane, netko se lomi da ti ugoditi i čini za tebe sve da budeš sretna, a ti si hladna, bezosjećajna, koristoljubiva kučka koja gledaš koliko on ima love u novčaniku, kakav auto vozi, u kakvom stanu živi i kad ga dobro izmužeš bježiš glavom bez obzira i prebaciš se na sljedećeg kandidata. Da, ima i takvih primjera.

Ali, Bog sve vidi, zaista. Svi smo mi kad-tad kažnjeni za svoje grijeh. Nismo savršeni jer smo tako nesavršeni stvoreni. Vrlo sam skromna, nikad nisam imala puno. Eto, sa sadašnjim sam suprugom isto

podstanar, ali sam sretna. Osjećam veliku ljubav i poštovanje prema njemu.

Parni valjak: „Pusti nek traje, sve dok traje dobro je...“

Moj muškarac, moj muž, moja najbolja prijateljica. Jedina osoba koja je na pravi način pokazala kako se bezuvjetno nekoga voli, kako muškarac voli svoju ženu svim svojim bićem.

Sjećam se, rekao je: „Dat ću ti svoje srce, tijelo i dušu, dat ću ti cijeloga sebe i to isto očekujem od tebe. Ni manje ni više.“

I to nisu bile samo isprazne riječi nekog šarlatana. Ja u pravom smislu tih riječi sve to osjećam. Samo jedan pogled dovoljan je da znam kako se on osjeća, a i on tako poznaje mene. Zašto? Zato jer me htio upoznati do kraja, ogoljenu, bez šminke, sa svim svojim bolima i tugom koju nosim u sebi. Ne onako površno, kao seksi komada kojeg treba potrošiti i dodati novu recku. Ja sam za njega bila veliki izazov, onakva krhka i zatvorena kao školjka, ona koja nikome nisam dozvolila da uđe u moju dušu, da me upozna do kraja.

Najljepše je što među nama nema tajni, mirno spavamo. Između nas postoji samo jedna vrsta napetosti, a to je ona seksualna. On je jedini muškarac koji se prvo pobrine za mene da ja prva budem zadovoljna i zadovoljena, a tek onda on. Nikad me nitko nije toliko mazao, kupao, prao mi kosu, fenirao me, gledao me tako zaljubljeno, bio tu za mene kad god sam ga trebala. Nikad nitko.

Nikad nitko nije tako uživao ljubeći svaki dio moga tijela, baš svaki dio. Željeli su me mnogi, ali on me uz ogromnu, svakodnevnu želju i voli. I briše moje suze i štiti pored mene kad mi se ne govori. I zaplače kad ja plačem. I pleše sa mnom i pjeva sa mnom. Čini sve da me usreći.

Ta stalna potreba da me dodiruje je božanstvena. Da mi rukom dodiruje koljeno dok vozi auto, da se ponosno smješka dok prolazimo ulicom primjećujući da me promatraju muškarci u prolazu.

Jednom smo se zajedno tuširali i on je onako gol, ispod tuša kleknuo i zaprosio me. Tako lijepo, jednostavno, spontano i – kako da kažem - duhovito, bez pompe. Dobili smo priliku da jedno uz drugo budemo normalni, da ja počnem napokon vjerovati da postoji muškarac koji voli i želi samo mene i koji neće ni pomisliti da me udari. On je postao svjestan da je napokon dobio što je želio i tražio cijeli život: kompletnu ženu, ranjivu i krhku, ženstvenu, nadasve strastvenu, dobru domaćicu, talentiranu, skromnu, veselu i željnu ljubavi.

Da, mene je tražio i dobio me. Zbog mene žuri s posla kući da me zagrli, da vodi ljubav sa mnom, sa svojom voljenom suprugom. Njegova potraga za savršenom ženom za njega je završila. Ja sam ta! Tako nestvarno, a tako istinito. Hvala ti Najdraži, voli me i dalje, ja to zaslužujem. I sada, dok mu čitam ovo što sam napisala o njemu, on plače.

Velika je razlika između ljubavi koju sam osjećala nekad prema nekome tko to nije zaslužio i ove sad. Nekada sam voljela luđački, bolesno, ovisnički i taj me osjećaj izjedao. Danas volim onako kako voli zrela žena. I onda kad ga nema blizu mene ja sam smirena, osjećam tu ljubav i povezanost u svakom trenutku.

S druge strane, spremna sam u svakom trenutku na fin, damski, kulturnan, ljudski prekid s čovjekom koji je još uvijek lijek za moju dušu i dušu moga sina. Uz supruga sam dobila i prekrasnu svekrvu (ne mogu se požaliti ni na bivšu pokojnu i dragu svekrvu). Dobila sam i krasnu vjenčanu kumu Mirjanu, nećakinju Mariju i nećake. Više se družim s Brankovom obitelji, s braćom, bratićima i njihovim ženama nego sa svojim. Ne zaboravljam ni Brankovu i moju divnu prijateljicu Sanju koja nam je velika podrška, pa krasnu Gogicu.

Tako se posložilo. Možda se dogodi čudo pa se opet sretnem s meni dragim ljudima. Trenutno mi je dovoljna moja obitelj. Moj je Najdraži u međuvremenu postao djed prekrasne djevojčice. Sada dijelim postelju s djedom (šala), ali i dalje sam jako sretna.

Dino Dvornik: „Samo ti sve tajne znaš o meni, moja ljubavi, sve ono što sam ja...”

Dino Merlin: „Volim te, povjeruj srcu mom, toj školjki gdje si mirna...”

17. TATA I OTAC

Velika je razlika između tate i oca. Da shvatim tu razliku, pomogao mi je sin. Dakle, nakon višegodišnjeg tugovanja moga sina, nakon svih napetih situacija u kući, nakon bježanja i nakon pitanja gdje je tata (jer djetetu nedostaju oba roditelja), nakon svih pokušaja da djetetu objasnim da On ne može doći jer radi pa opet da radi...

Pa kaže da dolazi u četvrtak u 16, pa me sin požuruje da ne zakasnimo. Mi izlazimo u 15 i 50, vani pada gusti snijeg, hladno je, čekamo. Mali je sretan. Čekamo. Maleni je nestrpljiv i promrzao. Zovem Ga, On se ne javlja. Hladno je. Mi i dalje stojimo na istom mjestu. U 18 On javlja da je malo zapeo. I tako. Tako vrlo često. Ponekad dođe, ponizi me, izvrijeđa me i - ode.

Nakon svega toga i saznanja da mu uopće nije stalo ni do djeteta, nakon samovanja, dolazimo u 2009. godinu kad upoznajem Najdražeg, a nakon vrlo kratkog vremena upoznajem i sina s njim. Jako mi je bilo važno da ga moj sin prihvati.

I tako nas troje sjedimo u autu...

Dominik započinje razgovor: „Ja bih, Branko, tebe nešto pitao. Da li ti voliš moju mamu?“

Branko: „Volim.“

Dominik: „A da li ti, mama voliš Branka?“

Ja: „Volim.“

Dominik: „ Onda imam još samo jedno pitanje. Da li ja tebe mogu zvati tata?“

Branko: „Naravno, ja sam tvoj tata, a ti si moj sin.“
Ajme, kako smo tada plakali od sreće i od tuge istovremeno.

Domi je dobio tatu, jeeee!!!

Sin mi je kasnije objasnio da je tata onaj koji brine o njemu, koji ga hrani, oblači ga, igra se s njim, uči ga muškim stvarima, ide na roditeljski sastanak. „On je moj tata, a onaj drugi je otac.“

Eto, tako sam saznala razliku.

18. PREŠUTJETI ILI REĆI NAGLAS SVE ŠTO MISLIŠ?

Često mi suprug kaže da bolje da napravim ono što nikad ne radim pred njim (a što sva živa bića rade), nego da kažem neke stvari naglas. Ali... ja i dalje ne mogu i neću. Moram reći sve što mislim iskreno, glasno i jasno ("da me ceo svet razume"). Možda nije ispravno i znam da ponekad zna biti naporno, ali što mogu? Takva sam. Sa mnom uvijek zna na čemu je.

Jezik napravi najoštrij rez i najdublju ranu. Ono što naglas kažeš ne možeš povući ili izbrisati. Izrečena riječ ostaje zauvijek. Morala bih naučiti to svoje mišljenje malo zapakirati u celofan, namirisati parfemom, nabaciti osmijeh i onda tako izreći što mislim. Onako malo *politički*, misliti jedno, raditi drugo i na kraju zabiti nož u leđa, a sve s pokvarenim, kurvinskim smiješkom na licu (naravno, ovaj dio za neprijatelje). A ja se čak ni njima nisam htjela tako obraćati, a imala sam priliku biti u njihovom društvu. Da, među političarima koji su slinili kad sam se pojavila kao da nikada nisu vidjeli žensko biće prije mene. Tako se ponašaju kad god se pojavi „nova riba“. I tako, kad sam se pojavila na sastanku mislili su da sam tu iz tko zna kojih razloga, a oni s punom čašom u ruci i litrama gemišta u guzici sastanče i kurvinski mi se osmjehuju iako su većina od njih u braku (čast iznimkama).

I jebiga, kad sam direktno u facu rekla glasno i jasno što mislim o nabacivanju jednog idiota usred sastanka, zaključili su da sam hiperaktivna! A ja sam im samo htjela objasniti da želim raditi i biti od koristi svojoj stranci i koalicijskim partnerima.

A što ću im takva? Ne mogu piti s njima, ne želim ih zabavljati, želim raditi. Koga ja to zajebavam? Ili ću biti kao oni ili im ne trebam. Smradovi!

Shvatili su da ništa od mene pa su mi radili iza leđa, smješkali se kurvinski samo da bih do zadnjeg dana ostala njihov koalicijski partner. Trebali su me, to sam, naravno, skužila pa sam nekoliko dana iza toga glavnome rekla pred još glavnijima što ga ide. E, onda

sam na kraju balade dobila nož u leđa i više nigdje nisam bila pozivana.

Pa sad ti govori istinu uvijek i svakome. Žao mi je što ponekad povrijedim meni najdraže ljude. Morat ću poraditi na tome. Ali, barem je sigurno da od mene nećete dobiti nož ni u leđa ni u srce. Dobit ćete голу istinu ma kakva ona god bila.

Ajooj, tko nam je zemlju vodio... Ajooj, tko nam to zemlju vodi? Možemo kukati dok smo živi. Ali, zašto uopće kukamo? Pa mi smo ih sami birali, sami smo izabrali tko će nas jebati u mozak. Nismo jadni mi, jadni su oni. Čak se nisu ni sami kandidirali. Njih su kandidirali predsjednici stranaka, a mi smo ih izabrali. I tako su oni morali preuzeti odgovornost za nešto za što nisu sposobni.

I što sad, narod je izabrao. Pa koju sad pičku materinu hoćemo? Jednostavno, volimo da nas jebu i gdje treba i gdje ne treba. Eto sado-mazo kombinacije. Jednostavno, da nam ne bude dosadno u životu. Oni su u stvari žrtve, a ne mi. Jadne žrtve s velikim plaćama. Imaju problem kako potrošiti tu lovu.

U stvari, mi mislimo da im je to problem, ali ne, njima je problem kako „zaraditi“ još više jer za nas je njihova plaća ogromna, a njima je to kap u moru. Oni bi više, pa još više i tako, nema tome kraja. Teško im je. Žao mi ih je. Imaju previše problema da bi se bavili našim problemima. Oni se svakodnevno bave mišlju kome će danas i gdje zabiti. To je naporno. A ti narode glupi napravi još jednu rupicu na remenu, pa još jednu, stisni taj remen malo više! Pa moraju nam jadni političari koje smo mi izabrali, od nečeg živjeti, zar ne? Voljela bih ih vidjeti sa plaćom od 2.500 kuna. Samohrana majka s djetetom, režije 1.000 kuna, ostaje 1.500, a još se nismo ni obukli, a nismo ništa ni pojeli. Plaćala sam pokaz da mogu do posla. A što ako se razbolimo?

Dala bih političarima šest mjeseci da žive s mojom plaćom pa da vidim kako bi preživjeli. A onda pročitamo u novinama da je neka

sirota žena ukrala dvije jabuke, litru mlijeka za svoje malo dijete i da je žele strpati u zatvor. Jer, krala je, halo!

Ma majku vam, kako vas nije sram? Znači, to je krađa, a što je s onim ukradenim milijardama - što je to što se godinama zataškava? Pa kad vrag odnese šalu, onda ćemo godinama voditi sudske procese s takvima koji su pokrali cijelu državu. To će trajati dok taj ne umre pa tako više neće biti ni kradljivca ni novca.

Neka žive kao što živi moja K. koja se bori iz dana u dan sama s djetetom koje je bez ičije pomoći odgojila i koja ponosno korača gradom, jer ona vrijedi. Ili I. koja manje više sama odgaja dvoje djece.

Ja sam narod, mi smo narod, a njih nekolicina su žrtve, jebene žrtve koje nas strastveno prcaju. Oni uživaju, ali uživamo valjda i mi jer - ne bunimo se. Znači, dobro nam je. Ma što dobro? Fantastično! Pa kad se ne bunimo neka nas guze i dalje. Nekolicina koja se povremeno pobuni brzo se ušutka.

I sad se možda pitate zašto se tako vulgarno izražavam. Ja? A koju bi riječ trebala upotrijebiti za ono što nam rade oni koje smo izabrali? Bilo bi fino reći da nas ševe. Da vode ljubav s nama? Ha, ha... to nikako. Da nas jebuckaju? Ni to ne.

Oni nas jako i snažno jebu u zdrav mozak! Do bola!

„Ako uvijek govoriš istinu, nikad ne moraš pamtititi što pričaš.“

19. RIJEČI KOJE OTVARAJU SVA VRATA

Svi smo mi krvavi ispod kože i svi griješimo. Onog trena kad priznamo da smo pogriješili, dogodi se spoznaja da smo se pomakli s mrtve točke i da smo normalni. Ne razumijem ljude (a ima ih mnogo u blizini) koji ne mogu izustiti one riječi koje sva vrata otvaraju- volim te, molim te, hvala, oprosti... U čemu je vaš problem? Zar je tako teško izustiti te riječi? Zar vam je ispod časti to reći?

Zar ne shvaćate da izgovaranjem tih riječi koje dolaze iz dubine vaše duše postajete ljudi od krvi i mesa (bez obzira što ste stvoreni kao „ljudi“)? Zašto uopće trošim riječi na vas? Zato jer ja griješim i priznajem to, a na vama je kako ćete dalje... Ovim putem se ispričavam ljudima koje sam povrijedila jer nisam savršena, a niste ni vi, nije nitko osim Boga. Samo treba priznati i sebi i drugima.

Možda bih voljela da meni uputite neku od tih veličanstvenih riječi. Ha, a, možda mislite da ja nisam vrijedna vaše pažnje.. Nemojte se zabrinuti kada od mene nećete čuti niti jednu od tih riječi. Da, navikli ste da ih čujete od mene. Navikli ste da šutim dok me vrijeđate, dok mi se smijete... Biti đubre je najlakše, to možemo biti svi. Bog vas nije stvorio takvima, nego vam je dosadno pa morate zaviriti u tuđe dvorište, u tuđi stan, u tuđi lonac, u tuđu postelju...

Zaista je vrijeme da dobijete ono što ste zaslužili jer ja sam od vas godinama dobivala ono što nisam zaslužila - hladnoću i bezosjećajnost. Puno sam od vas naučila i dobit ćete od mene samo ono što sam i ja dobivala od vas...

20. LIJEPA RIJEČ I LIJEPI POGLED

Kad dođete u neke lijepe četrdesete, prvo što vas puca je panika da ste jako stari i da su lijepe samo one godine kad ste ih imali dvadesetak. Bubne vas takva tuga jer mislite da je za vas došao kraj. Pa se pitate zašto niste svoju ljepotu i pamet u mladosti znali bolje „unovčiti“. Naravno, ne onako kurvinski, prostački, nego mudro. To znači da biste u mladosti trebali biti puno sigurniji u sebe, da znate što želite, da idete za svojim ciljem i ne dozvolite da vam netko stane na put. Današnje su djevojke čini mi se ipak puno zrelije i sigurnije kroče ovim svijetom. Rijetko koja je sramežljiva kao što sam bila ja. Nešto od te nesigurnosti ostalo mi je i danas. Još uvijek u jednom dijelu čuči nesigurna djevojčica koja želi da je netko pomiluje po glavi i kaže joj da je nešto dobro učinila.

A kad vas još u tim godinama bubne prijevremena menopauza, zaista vam nije ni do čega, ni do života ni do druženja. Prva godina je najgora. Svakodnevne i svakonoćne provale ludila, svakih pola sata punih godinu dana provale vrućina, šumova u glavi, znojenja cijelog tijela, čestog noćnog mokrenja, vruće-hladno, vruće-hladno...jebote opet vruće- hladno, pa još malo vruće-hladno jer, navikli ste da vam netko dresira živce. Kad mislite da je sve najgore u životu iza vas onda vas napadne menopauza i želi vas pokositi kad već nije mogao jebeni život.

Ne dajte se, samo najjači opstaju. I onda jednu noć opet počnete spavati cijelu noć. Jedno jutro kad se pogledate u ogledalo sami sebi kažete da uopće niste loši. Ajmo dalje, opet borba. Što je sljedeće na tapeti? Nema predaje! Sredite se, našminkajte, obucite štiklu, nabacite osmijeh i izađite. Oko sebe još uvijek primjećujete zadovoljne ili zavidne poglede, pokoji zvižduk upućen baš vama, konobar u kafiću udijeli vam kompliment, muž vas zaljubljenog gleda, pa - ima li što ljepše?

21. MARINKO ROKVIĆ:,, OVO JE MOJA KUĆA, ŽIVEO SAM TU...“

Nakon svih šikaniranja u ovoj zemlji gdje sam se rodila i gdje sam rodila svoga sina, nakon lošeg djetinjstva, lošeg oca, lošeg bivšeg muža, loših bivših prijateljica i ljubomornih, zavidnih pogleda poznanika, poželite javno reći da ne osjećate nikakvu pripadnost. Ne osjećate da pripadate ovoj zemlji, ovim ljudima i ne osjećate ništa za ovu domovinu kad shvatite koliko su vas puta iznova ranili, svaki put u isto mjesto i da je bol svaki put sve jača i dublja. Svatko misli na svoju guzicu, čak ne misli ni na svoje bližnje nego samo na sebe pa grabi i zgrće kao da će sve što ima ponijeti sa sobom u grab.

I baš tada, kad ste već toliko izranjavani, pogledate oko sebe, a ispred vas stoji najsavršenije biće - vaš sin. Pa pored njega i ispred sebe vidite nekoga na kog se uvijek možete osloniti, tko je uvijek tu za vas, tko vam daje cijeloga sebe - vaš muž. A onda se okrenete uokolo i ugledate ženu koja vas je rodila, pa nekolicinu svoje rodbine (mamu, tetke, sestre, bratiće, sestrične, nećake i nećakinje, staru, najdražu bakicu koja je u nekim trenucima vašeg života, bila uz vas). Tu su negdje i dvije tri prijateljice, iskrene prijateljice, dragi naši kućni prijatelji s kojima izađemo na piće. Pa ja sam bogata!

Iziđete iz kuće i usput sretnete draga, nasmiješena lica s kojima zastanete i popričate primjerice o lijepom vremenu. I onda shvatite: svi ti ljudi zajedno s vama žive u istoj zemlji, u istom gradu.

Pogledate oko sebe i ugledate pticu, mamu pticu koja hrani svoje male ptiće, krošnja je cvjetna i mirisna, prostrane livade se zelene, nebo je plavo, plavo poput očiju moga sina, a kroz bijele pjenaste oblačke stidljivo se smiješi sunce.

Pogledate prekrasno more, najljepše more kojemu se diviš, koje te smiruje i prema kojemu osjećaš strahopoštovanje. A na plaži dječica koja se bezbrižno igraju. I onda, što reći?

Ovo je moja zemlja, živim i živjet ću i dalje tu!

22. KEMAL MONTENO : „ VRATIO SAM SE ŽIVOTE“

Da, evo me, evo me! Vičem iz sveg glasa...

Želim da me svi čuju, želim biti među živima. Želim da se čuje i moj glas. Želim svojim životnim iskustvom spasiti neku od vas. Pripremite se za put prema ozdravljenju. Put je dug i nije lak. Ali, sve je bolje od onoga što ste imale. Jednom kad krenete naprijed, ne okrećite se nikad unatrag, nikad! Grabite naprijed sigurnim korakom.

Treba sve sjesti na svoje mjesto. Neke se stvari mogu promijeniti preko noći, a neke ne. Većina je stvari koje se sporo mijenjaju. Najvažnije je da ste vi sigurne što ćete i kako ćete dalje, što želite. Zaista puno ovisi o nama da li smo sa sobom načisto želimo li našu dušu obojiti sivlom, crnilom, tugom, strahom, očajavanjem, nesigurnošću, tamom i ostati tako proživjeti život. Ili ćemo u toj dubokoj tami pronaći tračak svjetla, uhvatiti se čvrsto za tu zraku i krenuti u smjeru svjetlosti, obojati dušu duginim bojama, naoružati se odlučnošću da ćemo živjeti u svjetlu, nabaciti osmijeh na lice i pokrenuti se s mrtve točke.

Žene, krenite naprijed! Neka vas vodi Božja ruka!

23. ODLUKA

Apsolutno se slažem s Meryl Streep. Tek sam sad u ovim godinama došla do spoznaje što zaista više ne želim podnositi. Neću više podnositi da me tlače i dosađuju dvolični ljudi. Jednostavno ih osjetim, osjećam njihovo negativno zračenje, kao da mi sjede na ramenima, osjećam da su mi preteški. To ne znači da sam hladna i bezosjećajna kučka, ne. Uvijek sam bila tu za dobre ljude.

Jednostavno se želim posvetiti sebi, svojim dečkima, svojem unutarnjem ja, njegovati mir i pozitivu u svojoj duši i u najbližoj okolini. Ne mogu i ne želim više pustiti ni kap svoje suze zbog nebitnih ljudi koji su me uspjeli povrijediti svojim glupostima, svojom ljubomorom, svojim nezadovoljstvom vlastitog života. Imam ja još suza, ali samo za svog sina i sadašnjeg supruga, a i za još nekoliko meni bitnih ljudi. Ne želim više poklanjati objeručke svoju ljubav nekome tko mi ne daje ni mrvu svoje ljubavi. Ne želim se stalno opravdavati onima koji mi ne vjeruju. Ne želim više biti glupača koja svima vjeruje. Neću više dozvoliti ponižavanja bilo koje vrste. Na fizički udarac ću vratiti istom mjerom, a ne bježati u kut i pokazati strah.

Oprosti Bože, ali ja se ne mogu složiti s tobom kad kažeš da ako nas netko udari da okrenemo i drugi obraz. Ne! Zašto bi mene netko tukao, zašto bih ja živjela tako okrećući stalno nekome i drugi obraz? Ja sam, Bože, tvoje dijete kao i svi ostali, oni dobri i oni loši i oni kojima je od malena sve servirano na pladnju, koji ne znaju što je to glad, bolest, bol. Njima si namijenio takav život. Ti jedini znaš zašto si meni dao baš ovakav život kakav imam.

Pa onda, s obzirom da je tako, da imam samo jedan život, ne želim ga provesti okrećući obraze svakome tko me ne voli, tko je ljubomoran i zavidan. Bože, oprostit ćeš mi kao što si i svima ostalima oprostio. Molim i sve one koje sam ja možda povrijedila neka mi oprostite .

A ja bih željela oprostiti svome ocu zlostavljaču, željela bih oprostiti pedofilu, željela bih oprostiti bivšem mužu zlostavljaču, željela bih

oprostiti obitelji (prepoznat će se oni), željela bih oprostiti „prijateljima“ (znat će i oni), željela bih oprostiti svima koji su moje srce izrezali na milijun komada. Da, željela bih oprostiti svima njima, ali još ne mogu.

Godine su prošle, rane se ližu, polako zarastaju. Ali, JA više nikada neću biti ista.

Bože, ti ćeš im oprostiti umjesto mene. Ti to možeš.

Anđele mamin, sine moj, veliko svjetlo u mojoj napaćenoj duši! Ti si moj zrak i moja hrana! Zbog tebe živim, tvoje postojanje me spasilo da ne poludim!

Mužu moj, ti me svojom pažnjom, ljubavlju, nježnošću i razumijevanjem iznova vraćaš u život. Redovito zalijevaj biljku i izrast će u prekrasan cvijet.

"Izbacite sve one koji vas povređuju, oduzimaju vam energiju i vuku vas na dno. Ne tražite opravdanja za njih".

Život je tako kratak. Nemam više vremena za gubljenje. Sporo je..., teško je...

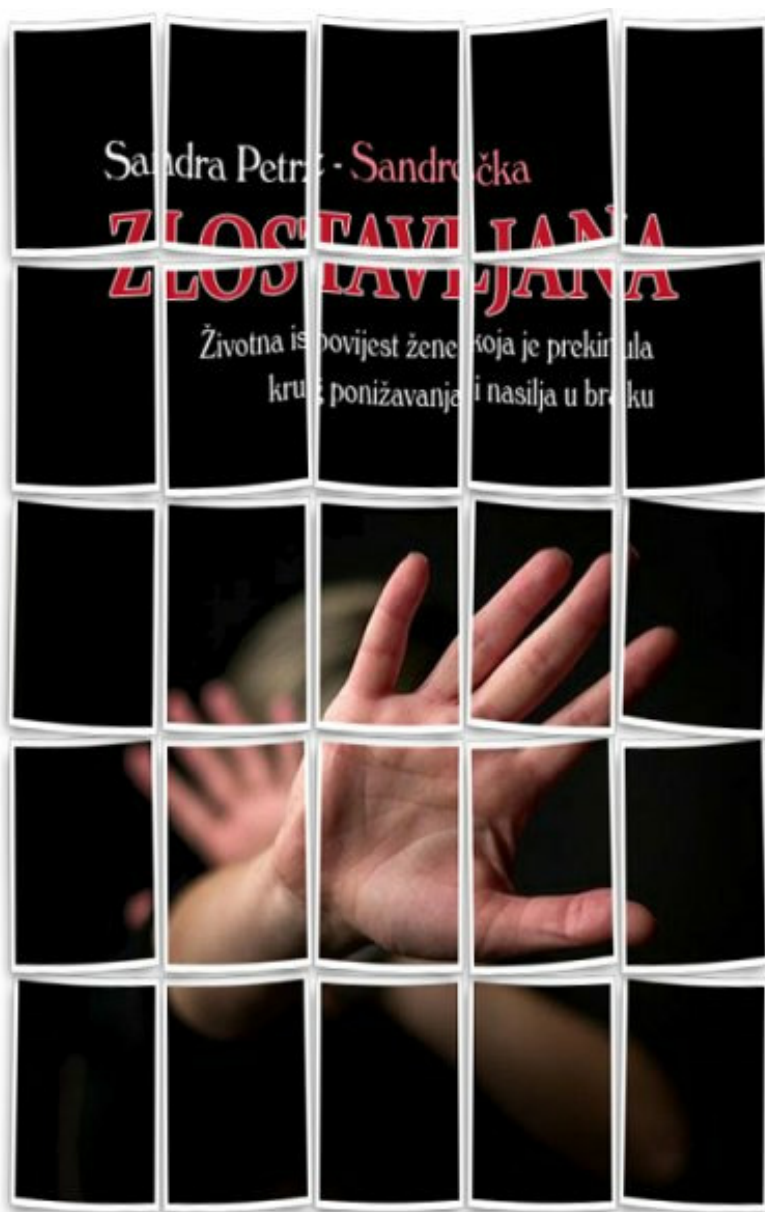
Ali, napredujemo...

Dan po dan...

HVALA, SANDROČKA

Fotograf- Zlatko Gašpar

Sandročka zlostavljana-Sandra Petrž

Književni aspekt

Sandra nam je poklonila svoju životnu isповijest koja se kvalificira kao priručnik samopomoći i programski tekst za oslobođenje žena koje su uhvaćene u zamku nasilnih veza i brakova.

Autorica je pripovjedačica i glavna junakinja ovog dinamičnog i zanimljivog teksta koji se čita u jednom dahu jer je Sandra toliko u tekstu tako intenzivno da ne možete prekinuti čitanje i ne možete je ostaviti samu u strašnim okolnostima potpune sudbinske izdaje koja dominira prvim dvijema trećinama autobiografije. Morate ostati s tekстом i sa Sandrom do kraja do oslobođenja, do sreće, i konačno do ljubavi.

Sandrine rečenice su snažni iskazi sabijene energije i osjećaja kojima jasno, kao sigurnim potezima ekspresionističkog kista, slika situacije svoje patnje odrastanja, razvoja i mladih godina.

Iskrena, otvorena i direktna Sandra eksplicira svoju motivaciju i svrhu predstavljanja svoje osobne patnje javnosti označivši svoje pisanje kao način samoprepoznavanja i samopotvrđivanja. Živom, autentičnom pričom ona identificira svoju prošlost i pronalazi svoj identitet.

Terapijski aspekt

Od početka Sandra govori da je njeno pisanje njena potraga za iscjeljenjem i srećom. U duhu testimoni metode Sandra piše o životnim okolnostima koje su nju, lijepu, pametnu i talentiranu djevojčicu dovele do toga da bude žrtva. Kao svaka žrtva ona se od početka osjeća kriva za sve što joj se događa jer:

„...sam u prošlom životu bila očito jako zločesta pa u ovom životu moram malo i patiti.“

Ritam sekcija teksta je presto: nema odugovlačenja u ispovjesti, Sandra mora, mora odmah početi sa pričom koja kao bujica navire iz nje i koja je očito u njoj rasla i oblikovala se do trenutka kad je morala izaći.

Priča je jasna, puna slikovitih detalja: Zlostavljač br 1 – otac - je precizno ocrtan tip patološki ljubomornog, paranoidnog, socijalno neuklopljenog mačističkog nasilnika koji mučeći svoju ženu i kćeri stvara u njima osnovu na koju će se kačiti kasnije nesreće i drugi životni paraziti.

Zlostavljač br. 2 brzo dolazi na scenu, zapravo je u njoj od početka pritajen kao dragi susjed s istog kata. Susjed, oženjen, otac, djed i taksist od 60 godina koristi povjerenje 14 godišnje Sandre da bi ju počeo nasilno snubiti. Nakon što je pobjegla i rekla majci počinje sudsko dokazivanje da je tip pedofil što traje godinama. Rasplet je strašan: na raspravi su je posjeli do susjeda kojeg je podržao Sandrin otac kazavši:

... „Sandrina mama je kurva pa su mi i kćeri kurve. Jadan susjed, nije on ništa kriv.“

Unatoč jezivoj psihodinamski dizajniranoj očevoj izdaji susjed je osuđen na bezuvjeti zatvor.

Još jedan kreten Sirovina, majčin partner koji je 13 godina živio s njima, nastavio je s rušenjem samopoštovanja mlade djevojke uživljavajući svoje pedofilske sklonosti. Sandra se pita:

„...kako sam to postala meta za idiote i bolesnike?“

Zlostavljač 1, 2 i Sirovina su postavili scenu na kojoj se pojavljuje On.

Zlostavljač br. 3 - On dolazi u trenutku kad Sandra uspeva pobjeći prljavim starcima i plešući počinje razvijati svoje sklonosti i talente. Loše okolnosti odrastanja, odbacivanje, ponižavanje, nedostatak podrške i potreba za ljubavlju ubiru svoj danak u ranom odrasлом dobu zaljublivanjem u Zlostavljača br. 3. Na rane koje je ludilo

prethodnih zlostavljača napravilo na Sandrinom sebstvu savršeno je pristajala Luda ljubav koju je, u doslovce nesuvislim paroksizmima, godinama nudio On. Priča je psihološki dubok i nevjerovatno plastičan i točan prikaz zlostavljačke veze-ljubavnog odnosa u obliku braka.

Rođenje sina Dominika, kojeg Sandra dirljivo voli, je blještava vinjeta u moru boli i tuge. Bijeg iz zlostavljačkih okova, iskustvo sigurne kuće u Zagrebu, priče supatnica iz sigurne kuće za žene i djecu i nasilna smrt jedne od njih-Jelene završavaju u trilerskom krešendu razvodom i slobodom.

Ranjeno srce teško podnosi hladnoću i zavist našeg svijeta što donosi Sandri nove boli i nova razočaranja. Odlučna, vatrena i vitalna Sandra ne staje već dolazi do Najdražeg - muža s kojim konačno, zahvaljujući njegovoj dobroti i njenoj hrabrosti da nakon svega nekome otvori srce, doživljava mir, ljubav i poštovanje. To je ljubavni happy end koji nalikuje završetku koji je napisala Marguerite Duras u „Ljubavniku“.

Aktivistički aspekt

Sandra opisuje 10 faza patnje kroz koju prolazi osoba koja je pobjegla iz pakla ljubavnog partnerskog zlostavljanja da bi upozorila druge žene na to što ih čeka.

Govori o manjku empatije okoline koji se manifestira u odnosu njene rodbine prema njoj i sinu Dominiku. Poznato je da je većini opće populacije odnos i komunikacija sa žrtvama neugodna i naporna. Nitko osobito ne voli žrtve: ni rodbina, ni država, ni aktivisti a, što je najgore, ni one same sebe izrazito ne vole.

Dojmljivi su opisi patnje rastavljene žene u patrijarhalnoj sredini (osobito atraktivne žene). Pjesmom interpoliranom u priču opisuje svoju gotovo smrtonosnu tugu koja dolazi nakon dugogodišnjeg zlostavljanja.

Sandra oslobođena boli viče:

„Želim svojim osobnim iskustvom spasiti neku od vas.“

Tijekom svog obračuna sa hladnim i odbacujućim svijetom Sandra je shvatila da je sreća ipak u ljudima i u malim stvarima za koje je ostala duboko osjećajno vezana. Osobito za žene kojima je posvećen ovaj programski tekst.

Nakon svega-život

Prošlo je devet godina od prvog izdanja „Sandročke zlostavljane“. Iskustvo pisanja i objavljivanja tog teksta su za autoricu bili dodatne frustracije vjere u ljude i vjere u svijet koji nije lako dozvolio bivšoj žrtvi, koja to ne želi biti, povratak u samopoštovanje i zdravlje.

Sandra je uspjela naći svoj građanski, osobni i kreativni autorski prostor svladavajući sve teškoće koje naša svakodnevna stvarnost postavlja ženama koje se odluče oporaviti.

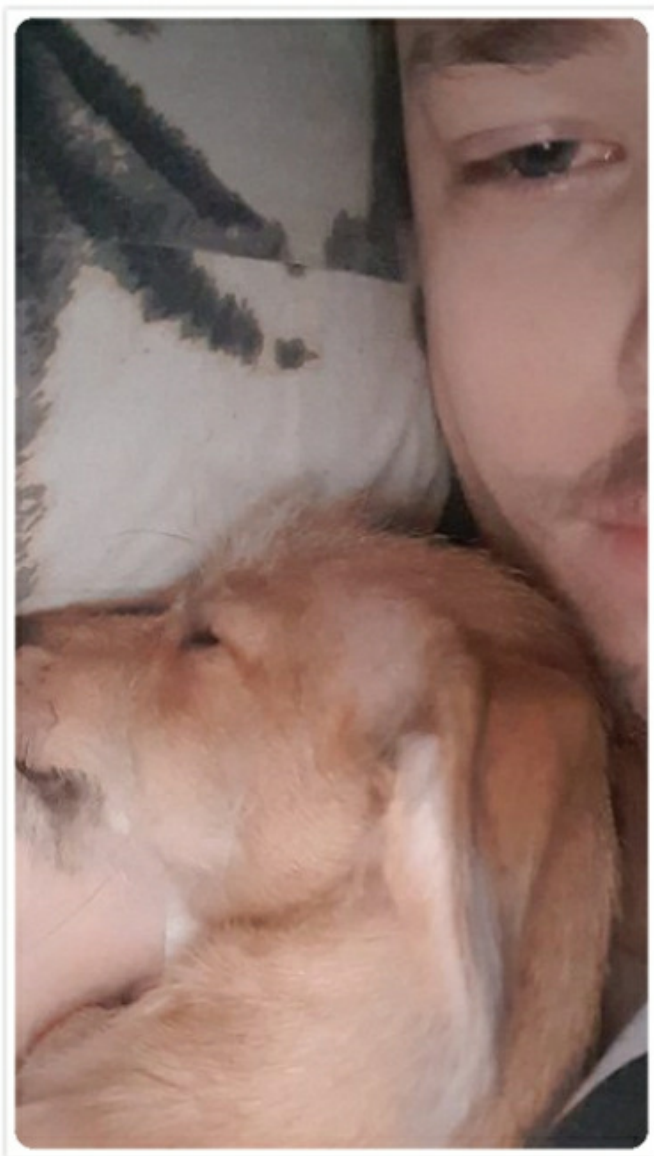
U svemu tome je Sandročka zadnjih godina stvorila divan pjesnički opus čija iskrenost, toplina i strast odudaraju od naše hladne zapadnjačke rutine koja je srce stavila u zadnji plan.

Da su zdravlje i sreća postali sasvim ostvaren i otporan Sandrin novi život pokazuje njena mogućnost prihvaćanja gubitka, sad već pokojnog „Najdražeg“ partnera i izlazak iz žalovanja u nove dane koji su donijeli bujne stihove, novu nadu i novu ljubav, jer Sandra je opet voljena, voli i nikad neće prestati vjerovati u ono dobro u ljudima.

Suzana Večerić, dr.med.psihijatar

(recenzija 2024.pisana za knjigu iz 2015., 2. izdanje „Sandročka zlostavljana“)

Fotograf: Mario Draušnik, 2024.

Bilješka o piscu: Sandra Petrž - biografija iz 2024. godine

Majka, multilateralna umjetnica, spisateljica, pjesnikinja, koreografkinja, glumica, članica ZAMP-a, HUZP-a, tekstopisac, autorica glazbe i pjevačica. Neko vrijeme je radila i kao urednica portala HR NEWS PORTAL.

Trenirala je latinoameričke i standardne plesove i sa 16 godina samostalno vodila plesnu školu i natjecala se u bivšoj Jugoslaviji.

BIBLIOGRAFIJA

Sandra Petrž je do sada izdala 8 samostalnih zbirki proze i poezije od kojih su

2 zbirke(romani) bile predstavljene na Interliberu.

1. 2015.-"SANDROČKA ZLOSTAVLJANA", izdanje IK „Profil“, (Interliber, 2015.), ispovjedna proza, roman, autobiografija.

2. 2016.-„ISTINA TO SAM JA“, suradnja sa Srbijom, zbirka pjesama za koju je recenziju napisao Bajram Haliti. Za zbirku „Istina to sam ja“ dobila je pjesničku nagradu 1. stupnja Udruženja romskih književnika „Branislava Wajs Papusha“.

3. 2018.- „DUŠA NEDOKUČIVIH SVJETOVA“, zbirka pjesama, izdanje Matica hrvatska, Zaprešić,

4. 2018.-„ISTINITE PRIČE ZLOSTAVLJANIH“, izdanje „Good Book-Libros“ Split, (Interliber2018)., ispovjedna proza, roman.

Novi projekt (po Sandrinoj zamisli) iste tematike obiteljskog nasilja „Istinite priče zlostavljanih“ uz podršku i suradnju pravobraniteljice za ravnopravnost spolova RH Višnje Ljubičić i dr. med. psihijatrice Suzane Večerić koje su napisale osvrt, književnice Rosie Kugli koja je napisala recenziju, Udruge „Djeca Ljubavi“, predsjednice Vesne Gosta te veliku podršku predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović. U

toj knjizi sudjelovale su same žrtve koje su uz Sandrino ohrabrenje i podršku odlučile same napisati svoje priče.

5. 2019.-, „HVALA“, zbirka pjesama u suradnji s Udrugom umjetnika „Vjekoslav Majer“

6. 2022.-, „MADONINE MISLI“, zbirka pjesama, suradnja- Udruga umjetnika „Vjekoslav Majer“ i Grad Zaprešić

7. 2023.-, „BESKRAJNO PLAVO“, zbirka pjesama, suradnja - Udruga za promicanje kulture i umjetnosti i kulturnu suradnju u regiji „Kulturosfera“ čiji je predsjednik Milivoj Pašiček, novinar, urednik književnik i Grad Zaprešić.

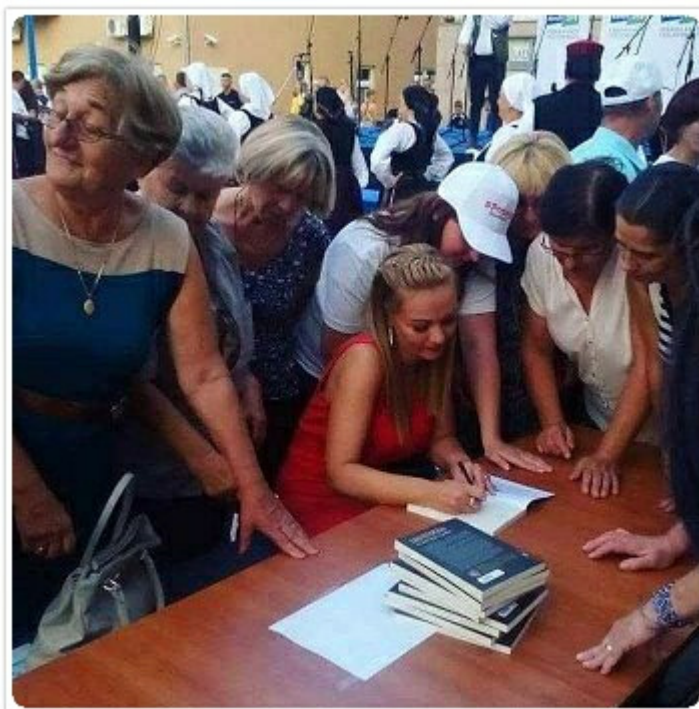
8. 2024.-, „100% svoja“, vlastita naklada

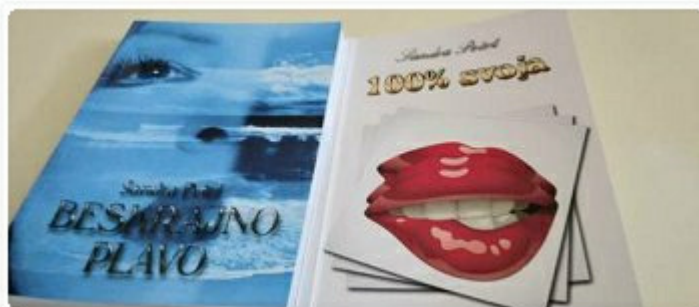

Inspirirana genijalnošću Nikole Tesle Sandra Petrž je u ožujku 2019. napisala stihove posvećene Nikoli Tesli i izvela recital na obilježavanju njegovog 163. rođendana u Zagrebu te je napravila međunarodni zbornik posvećen Nikoli Tesli i tako odala počast genijalcu prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

U suradnji s Udrugom „Kulturosfera“, gsp. Milivoj Pašiček i Udrugom umjetnika „Vjekoslav Majer“ projekt posvećen Tesli dobio je još bolju dimenziju i tim činom Sandra Petrž postala je idejna začetnica i glavna urednica Međunarodnog zbornika posvećenog Nikoli Tesli i u tom projektu posvećenog Nikoli Tesli Sandra Petrž dobila je pismo podrške iz Ureda Predsjednice RH. Međunarodni zbornik posvećen Nikoli Tesli izašao je 2021. i nosi naziv „Kroz snove do svjetlosti“.

Sandra je napisala i desetak recenzija za knjige raznim pjesnikinjama.

GOSTOVANJA

Iza Sandre je jako puno odrađenih intervjua za razne časopise i portale: portal totalinfo.hr by Milivoj Pašiček, intervju za Jutarnji list, Gloria itd. Isto tako gostovala je u raznim TV emisijama: TV Mreža Marija Štrajh, Z1, HRT 8. kat Daniela Trbović, Dobro jutro Hrvatska itd., Bujica TV Z1 Velimir Bujanec 2017., TV Mreža Metropola Kostadinka Velkovska, Jabuka TV, OBN TV gostovanje u najgledanijem talk showu Dejana talk show, OBN Sarajevo.

Kao najistaknutiji nastup u 2019. Sandra bi izdvojila nastup u Koncertnoj dvorani „Vatroslav Lisinski“, 2.12.2019., Humanitarni koncert u čast Međunarodnog dana osoba s invaliditetom i Dan URIHO-a gdje je Sandra Petrž pjevala svoju autorsku pjesmu u dvorani (cca 2.000 sjedećih mjesta). Nastup se može pogledati na Youtube kanalu.

Najdraže gostovanje joj je u emisiji „Multitalenti“ na ONLINE TV CROATIA.

2021. Sandra Petrž je sa punih 50 godina osvojila titule:

MISS CHARISMA 45+

MISS PERSONALITY 45+

MISS MODE 45+

... i u superfinalu je postala MISS 45+ te po ukupnom zbroju bodova publike i žirija PRVA MISS ONLINE TV CROATIA 2021.

16.2.2023. objavljena je pjesma u suradnji s akademikom Dariom Cebićem za njegov autorski album gdje je Sandra otpjevala njegovu skladbu „Pismo moja“.

6.9.2024. nastupila je na festivalu „Krijesnica- Krapina“ sa skladbom „Rože tvoje još dišiju“- autor glazbe i aranžman Dario Cebić, autor teksta- Milivoj Pašiček, snimatelj- Sandro Šekutor

NAGRADE

2016.- dobitnica pjesničke nagrade 1. stupnja udruženja romskih književnika „Branislava Wajs Papusha“

20.10.2018. dobitnica je specijalnog međunarodnog priznanja za doprinos u borbi protiv zlostavljanja žena i djece, dobila je specijal povelju, „Lahorovu zvezdu“, zlatnu medalju kao predstavnica gostujuće države Hrvatske što se tiče doprinosa u pjesničkom svijetu. To joj je dodijelio Umjetnički klub „Lahor“ iz Požarevca, predsjednik Boban Paunović.

2018./2019.-dobitnica je i zahvalnice za sudjelovanje u duhovnoj domoljubno-umjetničkoj manifestaciji „Mili grade ponositi“ u Dubrovniku u organizaciji „3D + UPIOU“. Isto tako Predsjedništvo udruge „3D + UPIOU“ dodijelilo joj je Zahvalnicu za promoviranje hrvatske umjetnosti i kulture, za samostalno stvaralaštvo u 2018. i 2019. godini, za borbu protiv nasilja nad ženama, za promoviranje Udruge „3D+ UPIOU“ na svim razinama.

2019. ušla je u Antologiju svjetskih književnika (Trandafir Simpetru i Nermina Adžović Mustagrudić).

2020. dobitnica je Certifikata Svjetskog književnog saveza iz Rumunjske.

9.4.2020. - Počasni doktorat iz književnosti Institut europskih Roma za studije i istraživanja zločina protiv čovječnosti i internacionalnog prava.

7.11.2021. dobila je dvije nagrade iz Kaira i Egipta kao književnica od organizacije koja ima konzultativni status Ujedinjenih nacija: „Zahvaljujem se doktorandu Bajramu Halitiju kojeg nikad neću zaboraviti. Jedna sam od petero ljudi u svijetu koja je dobila ovu nagradu. Moj naklon, gospodine.“

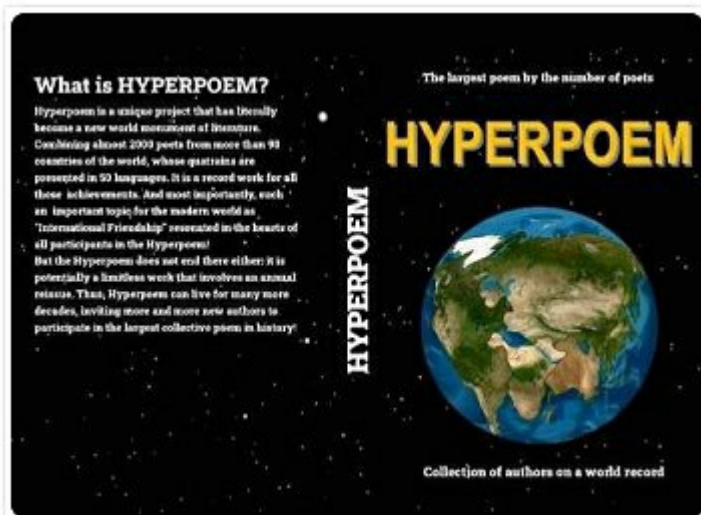
Sa svoje tri autorske pjesme „Nemojte svirači“, „Zora zori“ i „Mi postojimo“ predstavila se na festivalima, a za svoju autorsku pjesmu „Mi postojimo“ dobila je nagradu za najbolji scenski nastup na HITFEST-u 2022.

Sandra je članica Kluba Zaprešićana „Zaprešćan“ kao i KLD „Rešetari“, počasna članica Kluba „Lahor“, članica Udruge „Tri Dubrovkinje plus udruga pisaca i ostalih umjetnosti“, počasna članica „Sabora hrvatskih Roma“ te članica HDS ZAMP-a.

Sandra Petrž je oduševljena suradnjom s akademikom Dariom Cebićem gdje se nalazi pjesma koju pjeva na CD albumu Tamburaškog orkestra Virtuoz, 2023.

Sandra Petrž Sandročka je zauvijek uvrštena u Guinness-ovu knjigu rekorda „Hyperpoem“ 2023. i zahvaljuje se od srca Franki Fani Kohn i Marijani Kohn iz Udruge 3D plus UPIOU, Dubrovnik na 6 godina predanog rada, na vjernosti i ljubavi prema umjetnosti!

Fotograf: Mario Draušnik

Ukiyoto Publishing

HYPERPOEM
diploma of the participation

Sandra Petrz

participant registration number

1336

This diploma is a document confirming the participation of
the specified poet in the project and book **HYPERPOEM**
with the specified registration number

1 book. 2023

DATE

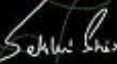
Verba volant, scripta manent

DEMO
GOG

Alexander Kabishev

ORGANIZER

Sakshi S
DIRECTOR

SERIJALI

- „KT 2“ – uloga patologinje
- „Naša mala klinika“
- „Obični ljudi“
- „Mjesto zločina“
- „Krv nije voda“
- „Sudnica“
- „Zakon ljubavi“
- „Vatre ivanjske“
- „Pogrešan čovjek“

KAZALIŠTE

2018./ 2019. angažirana je u kazališnoj predstavi „Posljedice“ kao glumica i u njoj se između ostalog koriste neki dijelovi iz Sandrine prve knjige. „Posljedice“ su autorski projekt Romana Nikolića Udruge „Arterarij“ i koproducenta Kazališta Marina Držića iz Dubrovnika.

2015. godine, koreografkinja je na dječjoj kazališnoj predstavi „Svaki pas ima svoj dan“ koju je osmislila kazališna glumica Marina Kostelac.

2018., glumački angažman u predstavi „Oni ulaze bez kucanja“ albanskog teatra „Mergimtari“ s kojom se predstavila na SKAZ-u.

REKLAME

Mikado-Zvečevo

Saponia-Osijek

B1 plakati

Adris galerija

Hrvatska turistička zajednica Brela

Jumbo plakat - Halmed farmacija

Hrvatska lutrija 2016.

Delimano Brava oštrila - Top shop, 2017.

Sadržaj:

POČETAK	05
<i>OBIČNE OSOBE</i>	06
<i>ZLOSTAVLJAČ BR. 1</i>	07
<i>ZLOSTAVLJAČ BR. 2</i>	11
<i>JOŠ JEDAN KRETEN - SIROVINA</i>	15
<i>TUGA</i>	19
<i>ZLOSTAVLJAČ BR. 3 - ON</i>	20
<i>MOJ SIN- DOMINIK ANTONIO</i>	40
<i>BIJEG IZ NJEGOVA RODNOG GRADA I SPAS U SIGURNOM SKLONIŠTU ZA ŽENE I DJECU</i>	43
<i>DOKAZ OČINSTVA</i>	53
<i>NEBESKI ZVUCI</i>	54
<i>NE, ZA MENE JOŠ NIJE BILO DOSTA TUGE</i>	55
<i>PAKAO I RAJ</i>	59
<i>FAZE PATNJE</i>	61
<i>SNOVI NAM GOVORE</i>	64
<i>SUPRUG BR - NAJDRAŽI</i>	65
<i>TATA I OTAC</i>	70
<i>PREŠUTJETI ILI REĆI NAGLAS SVE ŠTO MISLIŠ?</i>	72
<i>RIJEČI KOJE OTVARAJU SVA VRATA</i>	75
<i>LIJEPA RIJEČ I LIJEPI POGLED</i>	76
<i>MARINKO ROKVIĆ: „ OVO JE MOJA KUĆA, ŽIVEO SAM TU“</i>	77
<i>KEMAL MONTENO: „ VRATIO SAM SE ŽIVOTE“</i>	78
<i>ODLUKA</i>	79
KNJIŽEVNI ASPEKT	83
BILJEŠKA O PISCU	89
SADRŽAJ	99

Prilog – Ugovor o korištenju digitalnih knjiga

Digitalne knjige by Impero present dopušteno je koristiti samo za osobne potrebe korisnika, čime želimo izbjeći bilo kakvu mogućnost zloupotrebe autorskih prava autora knjige. Korisnici ih mogu slobodno pregledavati, kopirati, umnožavati te pokazivati i slati prijateljima ili svim onim za koje misle da bi ih takvo što moglo zanimati, no svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga ostaje isključivo i nepovredivo pravo stranice www.digitalne-knjige.com.

Nenad Grbac iz Zagreba, kao nakladnik, s jedne strane (u daljnjem tekstu: nakladnik) i posjetitelj stranice www.digitalne-knjige.com kao korisnik usluge (u daljnjem tekstu: korisnik) zaključuju klikom na link [Prihvaćam ugovor o korištenju knjige prije njezina preuzimanja\(download\)](#), sljedeći:

UGOVOR O KORIŠTENJU DIGITALNIH KNJIGA by IMPERO present

čl. 1.

Ugovorne strane su suglasne da se digitalnim knjigama nakladnika korisnik može koristiti samo za osobne potrebe, pri tome ničim ne ugrožavajući autorska prava nakladnika i pisaca koji su nakladniku dali suglasnost da objavi njihovo djelo.

čl. 2.

U skladu s prethodnim člankom, korisnik knjigu može pregledavati, kopirati, umnožavati i slati svima onima za koje smatra da bi ih knjiga mogla zanimati, a nije mu dopušteno mijenjati sadržaj knjiga, dopunjavati ga, kao ni bilo kakva izmjena u izvornome kodu knjiga (bilo u binarnom ili izvršnom obliku).

čl. 3.

Ugovorne strane su suglasne da je svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga nakladnika zabranjena odnosno isključivo i nepovredivo pravo nakladnika.

čl. 4.

Slijedom prethodnog članka zabranjena je bez znanja i suglasnosti nakladnika i pisaca bilo kakva komercijalna ili reklamna upotreba digitalnih knjiga, njihovo korištenje u državnim i privatnim ustanovama (fakultetima, školama, knjižnicama, knjižarama i slično).

čl. 5.

Temeljem članka 3. ovoga ugovora zabranjena je i distribucija digitalnih knjiga nakladnika putem elektroničkih medija i Interneta.

čl. 6.

Ovaj ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme, a sve sporove proizašle iz njega ugovorne strane će nastojati riješiti sporazumno, dok se u suprotnome ugovara stvarno nadležan sud u Zagrebu.

Sandra Petrž - Sandročka

ZLOSTAVLJANA

Vlastita naklada

Nenad Grbac

Srednjaci 22, Zagreb
Mob: 099 / 599-24-34

E-mail: digitalne.knjige@gmail.com

Urednik:

Nenad Grbac

Petrž, Sandra

ZLOSTAVLJANA

www.digitalne-knjige.com

ISBN 978-953-354-345-1

Nakon svega - život

Prošlo je devet godina od prvog izdanja „Sandročke zlostavljane“. Iskustvo pisanja i objavljivanja tog teksta su za autoricu bili dodatne frustracije vjere u ljude i vjere u svijet koji nije lako dozvolio bivšoj žrtvi, koja to ne želi biti, povratak u samopoštovanje i zdravlje.

Sandra je uspjela naći svoj građanski, osobni i kreativni autorski prostor svladavajući sve teškoće koje naša svakodnevna stvarnost postavlja ženama koje se odluče oporaviti.

U svemu tome je Sandročka zadnjih godina stvorila divan pjesnički opus čija iskrenost, toplina i strast odudaraju od naše hladne zapadnjačke rutine koja je srce stavila u zadnji plan.

Da su zdravlje i sreća postali sasvim ostvaren i otporan Sandrin novi život pokazuje njena mogućnost prihvaćanja gubitka, sad već pokojnog „Najdražeg“ partnera i izlazak iz žalovanja u nove dane koji su donijeli bujne stihove, novu nadu i novu ljubav, jer Sandra je opet voljena, voli i nikad neće prestati vjerovati u ono dobro u ljudima.

„Suzana Večerić, dr.med.psihijatar; (recenzija 2024. pisana za knjigu iz 2015., 2. izdanje „Sandročka zlostavljana“)